

**Forslag til lov om ændring af
straffeloven, retsplejeloven, våbenloven, lov om politiets virksomhed, lov om fuldbyrdelse
af straf m.v. og forvaltningsloven**

(Styrket indsats mod bandekriminalitet m.v.)

§ 1. I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1068 af 6. november 2008, som ændret ved § 7 i lov nr. 1404 af 27. december 2008, foretages følgende ændringer:

1. I § 57, nr. 9, ændres »§ 40 i lov om social service« til: »§ 52 i lov om social service«.

2. Efter § 81 indsættes:

»§ 81 a. Den straf, der er foreskrevet i denne lovs §§ 119, 123 og 245, § 245, jf. § 247, § 246, jf. § 245, § 246, jf. § 245, jf. § 247, og § 252, stk. 1, kan forhøjes indtil det dobbelte, hvis lovovertrædelsen har baggrund i et gensidigt opgør, som foregår mellem grupper af personer, og hvor der flere gange som led i opgøret enten er anvendt skydevåben, eller anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller begået brandstiftelse omfattet af denne lovs § 180.

Stk. 2. Ved fastsættelse af straffen for overtrædelse af denne lovs § 180, § 183, stk. 2, og § 237 skal det i almindelighed indgå som en særdeles skærpende omstændighed, hvis lovovertrædelsen har baggrund i et gensidigt opgør som nævnt i stk. 1.«

3. § 114, stk. 1, nr. 6, affattes således:

»6) Overtrædelser af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer under særlig skærpende omstændigheder efter § 192 a.«

4. I § 114 a, nr. 1, 4, 5 og 6, ændres »§ 192 a, stk. 2,« til: »§ 192 a,«.

5. I § 119, stk. 3, ændres »6 måneder« til: »1 år og 6 måneder«.

6. § 192 a affattes således:

»§ 192 a. Med fængsel fra 1 år indtil 6 år straffes den, der overtræder lovgivningen om våben og eksplosivstoffer ved under særlig skærpende omstændigheder på offentligt tilgængeligt sted at besidde, bære eller anvende

- 1) skydevåben med tilhørende ammunition eller
- 2) andre våben eller eksplosivstoffer, når våbnet eller eksplosivstofferne på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade.

Stk. 2. Den, der i øvrigt overtræder lovgivningen om våben og eksplosivstoffer under særlig skærpende omstændigheder, straffes med fængsel indtil 6 år.«

§ 2. I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1069 af 6. november 2008, som ændret senest ved lov nr. 187 af 18. marts 2009, foretages følgende ændringer:

1. I § 762, stk. 2, nr. 2, ændres »§ 192 a, stk. 1« til: »§ 192 a, stk. 2«.

2. I § 769 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Er der afsagt dom i sagen, hvorved den tiltalte er idømt ubetinget fængsel i mere end 30 dage for en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, kan den tiltalte endvidere varetægtsfængsles, når hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at den tiltalte ikke er på fri fod, under hensyntagen til, at

- 1) der foregår et gensidigt opgør mellem grupper af personer, hvor der flere gange som led i opgøret enten er anvendt skydevåben, eller anvendt våben eller eksplosivstoffer, som grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller begået brandstiftelse omfattet af denne lovs § 180, og
 - 2) den tiltalte har tilknytning til en af disse grupper.«
- Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

3. § 769, stk. 2, der bliver stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Indbringes den afgørelse, der er truffet i sagen, for højere ret, og er der i medfør af stk. 1 eller 2 truffet afgørelse om anvendelse af varetægtsfængsling eller andre foranstaltninger efter afgørelsen, skal spørgsmålet om den fortsatte anvendelse heraf snarest forelægges for den overordnede ret, hvortil afgørelsen er indbragt. Ved denne rets behandling af spørgsmålet om varetægtsfængsling eller andre foranstaltninger finder § 762, § 764, stk. 1, 3 og 4, §§ 765 og 766, § 767, stk. 1, 1.-4. pkt., og stk. 2 og 3, § 768 samt § 769, stk. 2, tilsvarende anvendelse.«

§ 3. I lov om våben og eksplosivstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 1316 af 26. november 2007, som ændret senest ved § 3 i lov nr. 500 af 17. juni 2008, foretages følgende ændring:

1. § 10, stk. 2, ophæves.

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 2-4.

§ 4. I lov nr. 444 af 9. juni 2004 om politiets virksomhed, som ændret ved § 19 i lov nr. 538 af 8. juni 2006, foretages følgende ændring:

1. I § 23, stk. 3, indsættes efter »med bøde«: »eller fængsel indtil 6 måneder«.

§ 5. I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1337 af 3. december 2007, som ændret ved lov nr. 496 af 17. juni 2008, § 4 i lov nr. 500 af 17. juni 2008 og § 17 i lov nr. 1336 af 19. december 2008, foretages følgende ændringer:

1. I § 10, nr. 2, indsættes efter »retshåndhævelsen«: »eller hensynet til politiets forebyggende virksomhed«.

2. I § 12, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Det gælder dog ikke ved ansøgning om udsættelse eller benådning, hvis politidirektøren har underrettet kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte påbegynder straffuldbyrdelsen uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning.«

3. I § 78 a, stk. 3, indsættes efter 2. pkt.:

»En ansøgning kan dog ikke tillægges opsættende virkning, hvis politidirektøren har underrettet kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte påbegynder straffuldbyrdelsen uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning.«

4. I § 78 b, stk. 2, indsættes efter »hensigtsmæssig«: », herunder hvis der er grund til at antage, at den dømte ikke vil overholde de vilkår, som gælder for fuldbyrdelse på bopælen.«

§ 6. I forvaltningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1365 af 7. december 2007, foretages følgende ændringer:

1. I § 9, stk. 4, nr. 3, ændres »afsoningsinstitution og« til: »afsoningsinstitution,«.

2. I § 9, stk. 4, nr. 4, ændres »fællesskab.« til: »fællesskab og«.

3. I § 9, stk. 4, indsættes som nr. 5:

»5) straffuldbyrdelsens iværksættelse, udsættelse og benådning samt fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol for så vidt angår oplysninger, der er indhentet for at belyse hensynet til politiets forebyggende virksomhed som nævnt i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. § 10, nr. 2, § 12, stk. 1, og § 78 a, stk. 3.«

§ 7. Loven træder i kraft den 15. juni 2009.

Stk. 2. Lov om fuldbyrdelse af straf m.v. § 10, nr. 2, § 12, stk. 1, og § 78 a, stk. 3, som affattet ved denne lovs § 5, nr. 1-3, finder anvendelse på personer, der idømmes fængselsstraf efter den 15. juni 2009.

Stk. 3. Forvaltningslovens § 9, stk. 4, nr. 5, som affattet ved denne lovs § 6, nr. 3, gælder for dokumenter, der udarbejdes efter lovens ikrafttræden.

§ 8. Lovens §§ 1-5 gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2 og 3. Lovens § 6 gælder ikke for sager om færøske eller grønlandske anliggender, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft

for sådanne sager med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger. Dette gælder dog kun for sager, der er eller har været under behandling af rigsmyndighederne.

Stk. 2. §§ 1, 4 og 5 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Stk. 3. § 4 kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1. Baggrunden for lovforslaget

1.2. Lovforslagets hovedpunkter og formål

2. Særlig bestemmelse om strafforhøjelse og skærpet straf for visse lovovertrædelser med baggrund i rocker- og banderelaterede opgør mv.

2.1. Gældende ret

2.2. Lovforslagets udformning

3. Udvidet straffelovsbestemmelse om overtrædelse af våbenlovgivningen

3.1. Gældende ret

3.1.1. Våbenlovens § 10 og straffelovens § 192 a

3.1.2. Besiddelse mv. af skydevåben på offentligt tilgængeligt sted

3.1.3. Besiddelse mv. af skydevåben på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder

3.1.4. Besiddelse mv. af særdeles farlige våben og eksplosivstoffer

3.1.5. Strafudmålingen

3.2. Lovforslagets udformning

3.3. Våbenlovens § 10, stk. 2

3.4. Hemmelig ransagning efter retsplejelovens § 799

4. Skærpelse af straffen for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 3

4.1. Gældende ret

4.2. Lovforslagets udformning

5. Varetægtsfængsling efter dom og hurtigere afsoning

5.1. Indledning

5.2. Varetægtsfængsling efter fældende dom

5.2.1. Gældende ret

5.2.2. Lovforslagets udformning

5.3. Fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (elektronisk fodlænke) samt udsættelse af straffuldbyrdelsen

5.3.1. Gældende ret

5.3.2. Lovforslagets udformning

5.4. Begrænsning i retten til aktindsigt

5.4.1. Gældende ret

5.4.2. Lovforslagets udformning

5.5. Øvrige administrative tiltag

6. Bedre efterforskningsredskaber

6.1. Varetægtsfængsling

6.1.1. Gældende ret

6.1.2. Lovforslagets udformning

6.2. Indgreb i meddelelseshemmeligheden

7. Zoneforbud

8. Andre initiativer, der udmønter regeringens bandepakke

9. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

10. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

11. De administrative konsekvenser for borgere**12. De miljømæssige konsekvenser****13. Forholdet til EU-retten****14. Hørte myndigheder mv.****15. Sammenfattende skema****1. Indledning****1.1. Baggrunden for lovforslaget**

Siden sensommeren 2008 har der navnlig i hovedstadsområdet været en række voldelige episoder mellem forskellige grupper med tilknytning til rocker- og bandemiljøet.

Politiet har i forbindelse med visitationer af personer i hovedstadsområdet i flere tilfælde konstateret, at personer med formodet tilknytning til rocker- og bandemiljøet har været bevæbnet med skarpladte våben og båret skudsikre veste.

Endvidere har politiet i forbindelse med ransagninger af tilholdssteder for personer og grupper inden for rocker- og bandemiljøet konstateret, at der på tilholdsstederne har været opbevaret skydevåben, og at der har været opbevaret skydevåben i private hjem hos personer med formodet tilknytning til rocker- og bandemiljøet.

Der har endvidere været flere meget voldsomme episoder med drab og drabsforsøg, som formodes at have baggrund i verserende konflikter mellem nogle rockergrupper og bander, og hvor der har været anvendt skydevåben på offentligt tilgængelige steder. I nogle af disse tilfælde er også personer uden nogen tilknytning til rocker- og bandemiljøet blevet truet med skydevåben, kommet alvorligt til skade eller blevet dræbt.

Rigspolitiet har således oplyst, at mere end 20 personer er blevet såret og 3 personer er blevet dræbt siden sensommeren 2008 ved skud på gaden eller andet frit tilgængeligt sted i hovedstadsområdet.

Disse skudepisoder, der bl.a. har fundet sted i tæt bebyggede bolig- og butiksområder i hovedstadsområdet, har skabt frygt og utryghed i befolkningen, således at konflikterne på rocker- og bandeområdet har udviklet sig til at være en trussel mod det normale samfundsliv i de berørte områder.

Problemerne med rocker- og banderelateret kriminalitet er ikke nye problemer. Opgør mellem disse grupperinger, bl.a. om kontrollen over de kriminelle markeder mv., er heller ikke et nyt problem. Der har i de senere år været stor fokus på at bekæmpe dette uvæsen både med nye lovgivningsmæssige tiltag og med en styrket og bred myndighedsindsats. Den seneste udvikling, hvor opgør udkæmpes i gaderne med skyderier mv., der også rammer helt tilfældige almindelige borgere, som færdes på gaden i deres egen by, har imidlertid efter regeringens opfattelse skabt en ny situation, hvor samfundet må sige fra med ekstraordinært skrappe modforholdsregler over for rockergrupperne og banderne.

På denne dybt alvorlige baggrund fremlægger regeringen hermed forslag til skærpede straffe, bedre efterforskningsredskaber for politiet, initiativer med henblik på at sikre hurtig indsættelse af dømte til afsoning samt andre tiltag med henblik på at skabe sikkerhed og tryghed for borgerne. Lovforslaget udmønter en del af regeringens samlede bandepakke, som blev fremlagt den 4. marts 2009. Lovforslagets hovedpunkter og formål er omtalt under pkt. 1.2 nedenfor. De øvrige initiativer i pakken er omtalt neden for under pkt. 8.

1.2. Lovforslagets hovedpunkter og formål

Lovforslaget indeholder følgende hovedpunkter:

Det foreslås at indføre en særlig bestemmelse om fordobling af straffen for visse alvorlige forbrydelser, når den pågældende forbrydelse begås med baggrund i et gensidigt opgør, som foregår mellem grupper af personer, og hvor der flere gange som led i opgøret enten er anvendt skydevåben, eller anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund

af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller begået brandstiftelse efter straffelovens § 180.

Det foreslås endvidere at indføre en bestemmelse, hvorefter den, der overtræder lovgivningen om våben og eksplosivstoffer ved under særlig skærpende omstændigheder på offentligt tilgængeligt sted at besidde, bære eller anvende skydevåben med tilhørende ammunition eller andre våben eller eksplosivstoffer, når våbnet eller eksplosivstofferne på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, straffes med fængsel fra 1 år indtil 6 år. Bestemmelsen indebærer bl.a., at der indføres en minimumsstraf på 1 års fængsel for under særlig skærpende omstændigheder at besidde ulovlige skydevåben på åben gade.

Der foreslås desuden en generel bestemmelse i straffeloven, hvorefter overtrædelser af våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder i øvrigt skal kunne straffes med fængsel indtil 6 år. Bestemmelsen har bl.a. til formål at skærpe straffen for ulovlig indførelse af og handel med skydevåben samt i øvrigt for ulovlig besiddelse mv. af skydevåben på bopælen eller et andet ikke offentligt tilgængeligt sted. Den foreslåede strafferamme med et maksimum på 6 års fængsel vil i givet fald også indebære, at der efter omstændighederne vil kunne foretages bl.a. telefonaflytning i alle sager om overtrædelse af våbenlovgivningen, som er omfattet af den foreslåede bestemmelse.

I tilknytning til den foreslåede generelle bestemmelse om overtrædelser af våbenlovgivningen foreslås det endvidere, at der skal være mulighed for varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i alle sager om overtrædelser af våbenlovgivningen, som er omfattet af den foreslåede generelle bestemmelse i straffeloven. Den foreslåede bestemmelse om minimumsstraf på 1 års fængsel vil indebære, at der i disse tilfælde vil være grundlag for retshåndhævelsesarrest i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1 (som ikke foreslås ændret), mens der i de øvrige tilfælde efter forslaget vil være mulighed for varetægtsfængsling i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2.

Det foreslås desuden, at der indføres en ny regel om adgang til varetægtsfængsling efter fældende dom på grundlag af retshåndhævelses-hensyn af personer med tilknytning til rockergrupper eller bander mv., når den pågældende rockergruppe eller bande deltager i voldelige konflikter, hvor der bruges skydevåben mv.

Desuden foreslås det at ændre straffuldbyrdelesloven, sådan at der ved afgørelse af, om en straffuldbyrkelse kan udsættes, også skal lægges vægt på, om hensynet til politiets forebyggende virksomhed taler imod dette. Efter forslaget kan der ved vurderingen af, hvad hensynet til politiets forebyggende virksomhed kræver, dels lægges vægt på politiets vurdering af den dømtes recidivrisiko i sammenhæng med karakteren af den begåede kriminalitet, dels lægges vægt på, om den dømte på grundlag af politiets foreliggende oplysninger må antages at have en sådan tilknytning til en gruppe af personer, der udviser et adfærdsmønster præget af omfattende kriminalitet af voldelig karakter, at der er et væsentligt politimæssigt behov for, at den pågældende påbegynder afsoning uden udsættelse.

Det foreslås endvidere at ændre straffuldbyrdelesloven, sådan at der ikke er pligt til at tillægge ansøgninger om udsættelse af afsoning eller benådning eller om afsoning på bopælen med elektronisk fodlænke opsættende virkning, hvis hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at afsoningen påbegyndes uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning.

Endvidere foreslås det at lovfæste, at tilladelse til strafudståelse på bopælen kan nægtes meddelt, hvis der er grund til at antage, at den dømte ikke vil overholde de vilkår, som gælder for fuldbyrdelse på bopælen.

I tilknytning til de foreslåede ændringer af straffuldbyrdsloven foreslås det at ændre forvaltningsloven, sådan at afskæringen af retten til aktindsigt udvides til også at omfatte sager om straffuldbyrdslovens iværksættelse, udsættelse og benådning samt fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol for så vidt angår oplysninger, der er indhentet for at belyse hensynet til politiets forebyggende virksomhed i medfør af de foreslåede nye bestemmelser herom i straffuldbyrdsloven.

Det foreslås endvidere at skærpe straffen i tilfælde, hvor nogen på anden måde end ved vold eller trussel om vold lægger hindringer i vejen for, at politi, brandvæsen mv. kan udføre deres hverv, jf. straffelovens § 119, stk. 3. Straffemaximum foreslås således forhøjet fra fængsel i 6 måneder til fængsel i 1 år og 6 måneder.

Endelig foreslås det, at der skal kunne idømmes frihedsstraf for overtrædelse af såkaldte zoneforbud, som vil blive reguleret i bekendtgørelse nr. 511 af 20. juni 2005 (ordensbekendtgørelsen), jf. nærmere herom under pkt. 7 nedenfor.

2. Særlig bestemmelse om strafforhøjelse og skærpet straf for visse lovovertrædelser med baggrund i rocker- og banderelaterede opgør mv.

2.1 Gældende ret

I straffeloven findes der i dag både bestemmelser om forhøjelse af strafferammen i nærmere angivne straffelovsbestemmelser, og bestemmelser om forhold, der skal indgå som skærpende omstændigheder ved fastsættelsen af straffen. Disse bestemmelser kan efter omstændighederne være relevante at anvende i forbindelse med kriminalitet, der har sin baggrund i bandeopgør eller lignende. I den forbindelse kan således bl.a. nævnes følgende bestemmelser:

Straffelovens § 247 hjemler *en forhøjelse af strafferammen* for overtrædelse af §§ 244-246 (voldsbestemmelserne) i straffeloven med indtil det halve, hvis forbrydelsen begås af en person, der tidligere er dømt for forsætligt legemsangreb eller for en forbrydelse, der har været forbundet med forsætlig vold (stk. 1), eller hvis forbrydelsen er begået over for en person, der efter karakteren af sit arbejde er særlig udsat for vold (stk. 2).

Straffelovens kapitel 10 om straffens fastsættelse indeholder bl.a. almindelige regler om straffens fastsættelse og regler om skærpende og formildende omstændigheder. Straffelovens § 81 angiver således en række forhold, som skal anses som *skærpende omstændigheder* ved straffens fastsættelse.

Efter straffelovens § 81, nr. 2, skal det f.eks. i almindelighed indgå som en skærpende omstændighed, at gerningen er udført af flere i for-
ening.

Efter § 81, nr. 3, skal det i almindelighed indgå som skærpende omstændighed, at gerningen er særligt planlagt eller led i omfattende kriminalitet, typisk, at der er tale om professionel eller mere systematisk kriminalitet med flere personer indblandet, f.eks. organiseret økonomisk kriminalitet, narkotikakriminalitet, hælerivirksomhed eller menneskesmugling. Bestemmelsen kan dog efter omstændighederne også anvendes, hvor kun en enkelt person er involveret i den pågældende forbrydelse. Det er ikke nødvendigt, at gerningsmanden har haft en særlig vigtig rolle ved planlægningen eller udførelsen af den omhandlede kriminalitet. Bestemmelsen vil efter omstændighederne kunne omfatte personer, der ikke indtager overordnede funktioner i en kriminel organisation.

Efter § 81, nr. 4, skal det i almindelighed indgå som skærpende omstændighed, at gerningsmanden tilsigtede, at gerningen skulle have betydeligt alvorligere følger, end den fik. Ordet »tilsigtede« antages ikke at indebære et skærpet forsætskrav. Som eksempel på tilfælde,

hvor bestemmelsen kan tænkes anvendt, kan nævnes brandstiftelse på fremmed ejendom, jf. straffelovens § 181, stk. 1, hvor gerningsmanden har haft forsæt til, at hele ejendommen brændte ned, men brandstiftelsen alene førte til, at en mindre del af ejendommen ødelagdes.

§ 81, nr. 5, fastslår, at det i almindelighed skal indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden har udvist særlig hensynsløshed. Med ordet »særlig« markeres, at bestemmelsen er forbeholdt omstændigheder, der rækker videre end til den hensynsløshed, som normalt indgår i den pågældende forbrydelse. Som eksempel på tilfælde, hvor bestemmelsen kan tænkes anvendt, kan nævnes væbnet røveri, hvorunder der tillige affyres skarpe varselsskud.

Der findes i dag ikke bestemmelser i straffeloven, der medfører en fordobling af den foreskrevne straf for lovovertrædelser, der har baggrund i et bandeopgør eller lignende, eller hvorefter det i almindelighed skal indgå som en særdeles skærpende omstændighed, at lovovertrædelsen har baggrund i et bandeopgør eller lignende.

2.2. Lovforslagets udformning

2.2.1. Som nævnt oven for under pkt. 1.1 har der siden sensommeren 2008 i navnlig hovedstadsområdet med formodet baggrund i verserende rocker- og bandekonflikter fundet skudepisoder sted i tæt bebyggede bolig- og butiksområder. Skyderierne har medført betydelig fare for liv og helbred også for udenforstående borgere uden nogen tilknytning til rocker- og bandemiljøet. Ved nogle af de nævnte skudepisoder er personer uden tilknytning til de verserende rocker- og bandekonflikter blevet dræbt, formentlig på grund af forveksling mv.

Som det fremgår af pkt. 3.2.1 nedenfor har politiet i forbindelse med visitationer af personer i hovedstadsområdet konstateret, at personer med formodet tilknytning til rocker- og bandemiljøet i en række tilfælde færdes med skarpladte våben, og de pågældende personer har ligeledes i en række tilfælde ved antræffelsen båret skudsikre veste. Der er endvidere blevet fundet et stort antal våben ved ransagninger på adresser med formodet tilknytning til bande- og rockermiljøet.

Det verserende bandeopgør har på denne baggrund skabt frygt og utryghed i befolkningen, og opgøret har på tidspunkter udviklet sig på en sådan måde, at det har været en trussel mod det normale samfundsliv i de mest berørte områder og bydele.

Omfanget og karakteren af skudepisoder, brug af skudsikre veste, besiddelsen af skarpladte våben og forekomsten af våben ved bl.a. ransagninger af tilholdssteder for rocker- og banderelaterede grupper (jf. pkt. 3.2.1 nedenfor), viser således efter regeringens opfattelse, at rocker- og banderelaterede gensidige opgør kan udvikle sig på en måde, der truer det normale samfundsliv og den almindelige befolkning, som risikerer at blive tilfældige ofre i forbindelse med farlige personangreb på frit tilgængelige steder.

Det indgår som et væsentligt element i denne vurdering, at rocker- og banderelaterede opgør som det, der for tiden verserer i hovedstadsområdet, efter sin karakter indebærer en betydelig risiko for optrapning både med hensyn til intensitet og med hensyn til de midler, der anvendes.

Regeringen foreslår på denne baggrund, at der indføres en særlig bestemmelse om strafskærpelse/strafforhøjelse med henblik på, at straffen som udgangspunkt *fordobles* for visse grovere lovovertrædelser, der har baggrund i gensidige opgør mellem grupper af personer, hvor der flere gange som led i opgøret enten er anvendt skydevåben, eller anvendt våben eller eksplosivstoffer, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller begået brandstiftelse som omfattet af straffelovens § 180.

Den foreslåede bestemmelse tager sigte på situationer, hvor visse alvorlige forbrydelser begås i forbindelse med verserende *opgør af en karakter*, der kan udgøre en trussel mod det normale samfundsliv i de berørte områder og/eller bydele.

Den foreslåede bestemmelse, hvorefter straffen fordobles for visse grovere lovovertrædelser, der har sin baggrund i et gensidigt opgør,

hvor der flere gange som led i opgøret er anvendt skydevåben mv., vil kunne indebære, at der i nogle tilfælde bliver tale om at udmåle straffe, som er strengere end straffene for forbrydelser, som ellers i almindelighed anses for grovere. Regeringen lægger imidlertid vægt på, at overtrædelser omfattet af den foreslåede bestemmelse foretages som led i et gensidigt voldeligt opgør, der efter sin karakter kan være en helt meningsløs trussel mod det normale samfundsliv i de berørte områder, bl.a. fordi skyderier mv. på åben gade kan ramme helt tilfælde almindelige borgere, som færdes der. Derfor er det efter regeringens opfattelse nødvendigt med ekstraordinært skrappe modforholdsregler over for de grupperinger, som deltager i sådanne opgør.

Det må forventes, at det i en række tilfælde vil kunne være meget vanskeligt at bevise, at de foreslåede betingelser for, at bestemmelsen finder anvendelse, er opfyldt, herunder betingelsen om, at der er et igangværende opgør af den omhandlede karakter, og at den pågældende forbrydelse er begået med baggrund i opgøret, jf. nedenfor under pkt. 2.2.3 og 2.2.4. Der vil imidlertid efter regeringens opfattelse også være en række tilfælde, hvor det vil stå klart, at kriterierne er opfyldt.

2.2.2. Det foreslås, at der i *straffelovens § 81 a* indføres en bestemmelse, hvorefter den straf, der er foreskrevet i straffelovens §§ 119, 123 og 245, § 245, jf. § 247, § 246, jf. § 245, § 246, jf. § 245, jf. § 247, og § 252, stk. 1, kan *forhøjes indtil det dobbelte*, hvis lovovertrædelsen har baggrund i et gensidigt opgør, som foregår mellem grupper af personer, og hvor der flere gange som led i opgøret enten er anvendt skydevåben, eller anvendt våben eller eksplosivstoffer, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller begået brandstiftelse efter straffelovens § 180 (§ 81 a, stk. 1). Endvidere foreslås det, at det ved fastsættelse af straffen for overtrædelse af straffelovens § 180, § 183, stk. 2, § 237, hvorefter straffen kan gå op til fængsel på livstid, i almindelighed skal indgå som en *særdeles skærpende omstændighed*, hvis lovovertrædelsen har baggrund i et gensidigt opgør af den nævnte karakter (§ 81 a, stk. 2).

2.2.3. Det er en betingelse for at anvende den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 81 a, at der foreligger et *»opgør«*. Herved sigtes der til en konflikt mellem to (rivaliserende) parter af en betydelig intensitet, som gennem en vis periode giver sig udslag i angreb. Enkeltstående voldelige angreb eller lignende uden indbyrdes sammenhæng vil således ikke være tilstrækkeligt til at udgøre et opgør omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Det er uden betydning for vurderingen af, om et opgør er omfattet af den foreslåede bestemmelse, hvad der er årsagen til konflikten, og hvad konflikten drejer sig om.

Dernæst er det en betingelse, at opgøret mellem de pågældende grupper af personer er *»gensidigt«*. Den foreslåede bestemmelse vil således ikke finde anvendelse, hvis der er tale om, at én gruppe forfølger en anden gruppe ved (flere gange) at angribe den anden gruppe, der ikke går til modangreb med brug af straffbare midler.

Endvidere er det en betingelse, at det pågældende opgør finder sted mellem *»grupper af personer«*, det vil sige mere end én person på hver side i konflikten.

Som *»grupper«* anses ikke kun formaliserede grupper med en fast struktur og rollefordeling medlemmerne imellem, et fast tilholdssted og med fast navn eller lignende. Bestemmelsen omfatter også mere løse grupperinger, hvis gruppen dog virker med et fælles sigte eller mål og/eller har et fast reaktionsmønster i bestemte situationer, f.eks. at personer i gruppen som regel bliver alarmeret og instrueret via telefon- eller sms-kæder i forbindelse med bestemte voldelige eller truende begivenheder, som indtræffer.

I det omfang der således foreligger et gensidigt opgør mellem grupper af personer, er det en betingelse for, at bestemmelsen kan finde anvendelse, at der flere gange som led i opgøret enten er anvendt skydevåben, eller anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller be-

gået brandstiftelse efter straffelovens § 180. Det forhold, at der flere gange som led i opgøret skal være anvendt skydevåben mv. indebærer, at et enkelt angreb ikke vil medføre, at bestemmelsen finder anvendelse, men der skal være tale om to eller flere tilfælde. Betingelsen om »flere gange« vil være opfyldt, uanset om der flere gange er anvendt skydevåben eller f.eks. eksplosivstoffer eller begge dele tilsammen.

De våbentyper, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 81 a, svarer til de våbentyper, der er omfattet af den foreslåede § 192 a, stk. 1, i straffeloven, jf. lovforslagets § 1, nr. 6, jf. neden for under pkt. 3.2.2.

Det er ikke en betingelse, at de nævnte skydevåben mv. anvendes af begge eller alle grupper, der deltager i opgøret. Det vil efter forslaget være tilstrækkeligt, hvis blot en af grupperne gør brug af skydevåben mv., idet der i så fald også vil være risiko for optrapning mv. af konflikten.

2.2.4. Det foreslås, at den særlige strafskærpsels- og strafforhøjelsesregel skal omfatte visse meget grove forbrydelser, der typisk vil kunne indgå i banderelaterede opgør, hvor der anvendes skydevåben mv.

Det foreslås således, at bestemmelsen skal omfatte vold eller trusler om vold mv. mod personer, der handler i medfør af offentlig tjeneste eller hvern (§ 119), trusler mod vidner (§ 123), brandstiftelse (§ 180), bombesprængning mv. (§ 183, stk. 2), drab (§ 237), grov vold (§ 245 og § 246, jf. § 245), grov vold i gentagelsestilfælde og mod personer, der efter karakteren af sit arbejde er særlig udsat for vold (§ 245, jf. § 247, og § 246, jf. § 245, jf. § 247) samt hensynsløs fareforvoldelse (§ 252, stk. 1).

Det er ikke en betingelse for, at den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 81 a kan anvendes, at der er anvendt skydevåben mv. ved *den enkelte lovovertrædelse*, som begås med baggrund i et verserende opgør omfattet af bestemmelsen. F.eks. vil også et drab begået ved slag, spark eller brug af andre redskaber være omfattet af bestemmelsen, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldte. Baggrunden herfor er, at selv om den enkelte forbrydelse begås uden brug af skydevåben mv., vil den, når den begås som led i et verserende gensidigt opgør af den omhandlede karakter, kunne være med til at fastholde og optrappe opgøret.

Det er efter forslaget en betingelse for at anvende bestemmelsen om forhøjet/skærpet straf, at den pågældende lovovertrædelse, har *»baggrund i et opgør, som foregår«*.

Det er således en betingelse, at et gensidigt opgør er i gang på det tidspunkt, hvor den pågældende kriminalitet begås. Afgørelsen af, om der foregik et opgør i bestemmelsens forstand på gerningstidspunktet, vil bero på en vurdering af de foreliggende oplysninger om omfanget og hyppigheden af gensidige angreb med baggrund i konflikten på det pågældende tidspunkt. F.eks. vil en voldshandling, som begås mod et medlem af en rivaliserende gruppe efter, at den gensidige konflikt er ophørt, ikke være omfattet af bestemmelsen, heller ikke selv om forbrydelsen eventuelt begås med et hævnmotiv i forhold til tidligere forbrydelser, der blev begået, mens konflikten var i gang, og selv om forbrydelsen således kan skabe risiko for, at den gensidige konflikt blusser op igen. Ved denne afgrænsning af bestemmelsens anvendelsesområde er der lagt vægt på, at det må anses for særlig strafværdigt at deltage i en gensidig væbnet konflikt af den omhandlede karakter. Der vil efter omstændighederne kunne blive tale om at straffe for forsøg, jf. straffelovens § 21, hvis det må antages, at den pågældende havde forsøgt til at deltage i en verserende konflikt.

Herudover er det en betingelse, at det angreb mv., som foretages, har *baggrund i* opgøret. Heri ligger, at det skal kunne lægges til grund, at den pågældende lovovertrædelse helt eller delvis har været motiveret af at ville deltage i eller reagere på den igangværende konflikt. Det er uden betydning, om der tillige er andre motiver for angrebet, herunder f.eks. personlige uoverensstemmelser, hævn for tidligere krænkelser, fornærmelser eller lignende.

Hvis f.eks. en person med tilknytning til en af de stridende grupper får en udenforstående til som led i opgøret at begå en af de omfattede forbrydelser mod en person, der tilhører en rivaliserende gruppe, vil bagmanden kunne straffes i medfør af den foreslåede bestemmelse, jf. straffelovens § 23 om strafbar medvirken, mens den udenforstående gerningsmands handling vil være omfattet, hvis den pågældende har haft det fornødne forsæt til, at forbrydelsen har baggrund i bandeopgøret.

Den foreslåede bestemmelse kan også omfatte lovovertrædelser, der begås over for andre personer end dem, der tilhører eller har tilknytning til en gruppe, der er involveret i opgøret, f.eks. hvis der i forbindelse med politiets arrestation af gerningsmanden til en forbrydelse, der er begået som led i et gensidigt opgør som nævnt i bestemmelsen, udøves vold mod en politibetjent for at få denne til at undlade at gennemføre arrestationen, eller hvis der fremsættes trusler mod et vidne til et angreb, der er foretaget som led i opgøret. Angreb, hvor gerningsmanden fejlagtigt troede, at offeret havde tilknytning til en rivaliserende gruppe, vil også kunne være omfattet af den foreslåede bestemmelse.

2.2.5. Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 81 a, stk. 1, går ud på, at den straf, der er foreskrevet i straffelovens §§ 119, 123 og 245, § 245, jf. § 247, § 246, jf. § 245, § 246, jf. § 245, jf. § 247, og § 252, stk. 1, kan *forhøjes indtil det dobbelte*, hvis de oven for omtalte betingelser er opfyldt. De straffelovsbestemmelser, som er nævnt i bestemmelsen, har strafferammer på fængsel indtil 6, 8 og 10 år, og strafferammerne forhøjes således til fængsel indtil henholdsvis 12, 16 og 20 år.

En overtrædelse af straffelovens § 246, jf. § 245, jf. § 247, indebærer dog, at strafferammen for vold begået under særdeles skærpende omstændigheder i gentagelsestilfælde, eller når volden er begået mod en person, som efter karakteren af sit arbejde er særlig udsat for vold, er fængsel indtil 15 år, og i disse tilfælde vil det følge af straffelovens § 33, stk. 2 (som ikke foreslås ændret), at der uanset den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 81 a højst kan udmåles en straf på fængsel i 20 år.

Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 81 a, stk. 2, går ud på, at det ved fastsættelse af straffen for overtrædelse af straffelovens § 180, § 183, stk. 2, og § 237 i almindelighed skal indgå som en *særdeles skærpende omstændighed*, hvis lovovertrædelsen har baggrund i et gensidigt opgør af den ovenfor nævnte karakter. De straffelovsbestemmelser, der er omfattet af denne bestemmelse, har en strafferamme på fængsel indtil livstid, det vil sige lovens strengeste straf.

Det forudsættes, at strafudmålingsniveauet i sager omfattet af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 81 a som udgangspunkt *fordobles i forhold til den straf, der i dag ville blive fastsat af domstolene*. I tilfælde, hvor domstolene i dag ville udmåle en straf på fængsel i 1 år og 6 måneder - f.eks. i en sag om grov vold - er det således forudsat, at der fremover som udgangspunkt fastsættes en straf på fængsel i 3 år. I tilfælde, hvor domstolene i dag ville udmåle en straf på mere end 10 års fængsel - f.eks. i en drabssag - er det forudsat, at der fremover som udgangspunkt straffes med fængsel på livstid. Det er forudsat, at fordoblingen sker i forhold til den konkrete straf, der ville være blevet udmålt i den enkelte sag.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde, og straffelovens almindelige regler om straffens fastsættelse mv. vil fortsat finde anvendelse i sager omfattet af den foreslåede bestemmelse. Det gælder bl.a. straffelovens § 81 om skærpende omstændigheder, § 82 om formildende omstændigheder og § 83 om fastsættelse af straffen under den angivne strafferamme eller strafbortfald.

Endvidere vil de øvrige almindelige regler i straffeloven om bl.a. strafbarhedsbetingelser og straffe mv. finde anvendelse.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 2, (forslag til straffelovens § 81 a) og bemærkningerne hertil.

3. Udvidet straffelovsbestemmelse om overtrædelse af våbenlovgivningen

3.1. Gældende ret. 3.1.1. Våbenlovens § 10 og straffelovens § 192 a

Overtrædelser af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer (herefter »våbenlovgivningen«) straffes enten efter våbenlovens § 10, i medfør af våbenlovens § 10 eller - hvis der er tale om grovere overtrædelser - efter straffelovens § 192 a. Hvilken bestemmelse en våbenlovsovertrædelse skal straffes efter afhænger bl.a. af våbnets art, og om et skydevåben er opbevaret på bopælen eller er båret på et offentligt tilgængeligt sted.

Hvis en overtrædelse af våbenloven skal straffes efter *våbenlovens § 10*, følger det af stk. 1 i den nævnte bestemmelse, at straffen er bøde, fængsel indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år. Består overtrædelsen af våbenloven i besiddelse af (et ulovligt) skydevåben under særlig skærpende omstændigheder, herunder flere tilfælde af besiddelse af skydevåben, er straffen fængsel indtil 2 år, jf. våbenlovens § 10, stk. 2. Er der tale om ulovlig besiddelse af visse knive på offentligt tilgængelige steder mv., er straffen fængsel indtil 2 år, under særlig formildende omstændigheder dog bøde, jf. våbenlovens § 10, stk. 3. Foreligger der en overtrædelse af forskrifter udfærdiget efter loven, kan der i forskrifterne være fastsat straf af bøde, fængsel indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år for overtrædelsen, jf. § 10 stk. 4.

Som nævnt kan en overtrædelse af våbenlovgivningen være omfattet af *straffelovens § 192 a*. Hvis en overtrædelse af våbenlovgivningen sker ved, at et skydevåben under særlig skærpende omstændigheder besiddes, bæres eller anvendes på et offentligt tilgængeligt sted, er straffen fængsel indtil 4 år, jf. straffelovens § 192 a, stk. 1. Er der tale om en overtrædelse af våbenlovgivningen, hvor der indføres, udføres, transporteres, erhverves, overdrages, besiddes, bæres, anvendes, tilvirkes, udvikles eller med henblik på udvikling forsøges i våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter (f.eks. maskingeværer) er egnet til at forvolde betydelig skade, jf. straffelovens § 192 a, stk. 2, er straffen fængsel indtil 6 år. 3.1.2. Besiddelse mv. af skydevåben på offentligt tilgængeligt sted

Det følger af straffelovens § 192 a, stk. 1, der blev indsat ved lov nr. 500 af 17. juni 2008 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, våbenloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Styrkelse af indsatsen mod ulovlige skydevåben og knive på offentligt tilgængelige steder), at ulovlig besiddelse mv. af skydevåben under særlig skærpende omstændigheder på *offentligt tilgængelige steder* skal straffes efter den nævnte bestemmelse, der som anført under pkt. 3.1.1 har en strafferamme på fængsel indtil 4 år.

Det fremgår af lovens forarbejder, jf. Folketingstidende 2007-08, 2. samling, Tillæg A, side 5984, at der med betingelsen om, at der skal være tale om besiddelse mv. af skydevåben på offentligt tilgængelige steder *under særlig skærpende omstændigheder*, først og fremmest sigtes til det medtagne skydevåbens farlighed. Det er hermed forudsat, at (ulovlig) besiddelse mv. af skydevåben på offentligt tilgængelige steder som udgangspunkt er omfattet af § 192 a, stk. 1, medmindre der er tale om mindre farlige skydevåben, som det alene er forbudt at besidde for personer under 18 år, jf. våbenlovens § 1, stk. 2, litra a, jf. § 2, stk. 1, 2. pkt. (som udgangspunkt luft- og fjederbøsser, bortset fra armbrøster og slangebøsser).

Udgangspunktet er således, at besiddelse mv. af skydevåben på et offentligt tilgængeligt sted, skal straffes efter § 192 a, stk. 1, i straffeloven, og ikke (længere) efter våbenlovens § 10, stk. 2.

Det fremgår dog af forarbejderne til lov nr. 500 af 17. juni 2008, jf. Folketingstidende 2007-08, 2. samling, Tillæg A, side 5985, at der gælder nogle enkelte undtagelser fra det nævnte udgangspunkt. Udover at *mindre farlige skydevåben* (f.eks. luft- og fjederbøsser) som nævnt ikke bedømmes efter straffelovens § 192 a, stk. 1, kan der i forbindelse

med besiddelse mv. af skydevåben på offentligt tilgængelige steder foreligge *specielle konkrete omstændigheder*, der indebærer, at besiddelsen mv. af skydevåbenet ikke kan anses for særlig skærpende, og hvor der derfor ikke er grundlag for at henføre forholdet under straffelovens § 192 a, stk. 1. I forarbejderne nævnes som eksempel den situation, hvor en person transporterer våbnet for en anden, som har våbentilladelse, f.eks. et medlem af en skytteforening, som efter skydetræning har et hastende ærinde og derfor beder et familiemedlem, som ikke har våbentilladelse, om at transportere våbnet til bopælen.

Herudover nævnes det, at tilfælde, hvor en person har tilladelse til at besidde et skydevåben, men besidder det på et offentligt tilgængeligt sted under omstændigheder, der er i strid med tilladelsen, i almindelighed heller ikke skal henføres under § 192 a, stk. 1. Som eksempel herpå nævnes det tilfælde, at et medlem af en skytteforening, som har tilladelse til at transportere våbnet mellem hjemmet og skydebanen, efter et besøg på skydebanen under undskyldelige omstændigheder medtager våbnet under et ærinde i byen, hvor der i øvrigt ikke er grund til at antage, at den pågældende kan tænkes at bruge våbnet uden for foreningen. Sådanne tilfælde skal derimod bedømmes efter våbenlovens § 10, stk. 1.. 3.1.3. Besiddelse mv. af skydevåben på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder

Som det fremgår af pkt. 3.1.2 skal ulovlig besiddelse af skydevåben på offentligt tilgængelige steder, bortset fra ulovlig besiddelse af mindre farlige skydevåben (f.eks. luft- og fjederbøsser), som udgangspunkt straffes efter straffelovens § 192 a, stk. 1. Dette indebærer, at våbenlovens § 10, stk. 2, hvorefter ulovlig besiddelse af skydevåben under særlig skærpende omstændigheder, herunder flere tilfælde af besiddelse af skydevåben, skal straffes med fængsel indtil 2 år, ikke længere omfatter besiddelse af ulovlige skydevåben på offentligt tilgængelige steder under særlig skærpende omstændigheder. Derimod omfatter bestemmelsen ulovlig besiddelse af skydevåben på bopælen og andre *ikke offentligt tilgængelige steder (f.eks. i en klub eller lignende) under særlig skærpende omstændigheder*.

Ulovlig besiddelse af skydevåben på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder vil blive betragtet som *særlig skærpende omstændigheder* - og således henføres under våbenlovens § 10, stk. 2 - bl.a., hvis der er tale om besiddelse af flere våben (især hvis der er tale om særligt farlige våben som f.eks. pistoler eller halvautomatiske rifler), hvis våbenet besiddes på tilholdssteder for rockergrupper eller hos personer med tilknytning til rockermiljøet, så der er risiko for, at våbenet vil blive anvendt i f.eks. opgør mellem forskellige grupper, hvis besidderen har skaffet sig våbnene på strafbar vis, f.eks. ved tyveri eller hæleri, eller hvis der er tale om gentagelsestilfælde.

Ulovlig besiddelse af skydevåben på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder *uden særlig skærpende omstændigheder* straffes efter våbenlovens § 10, stk. 1. Det kan f.eks. være personer uden kriminel baggrund i øvrigt, der igennem en længere årrække i strid med våbenlovgivningen har haft et skydevåben liggende ubenyttet og måske glemt på bopælen - f.eks. personer, som har arvet et våben.. 3.1.4. Besiddelse mv. af særdeles farlige våben og eksplosivstoffer

Den nuværende bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 2, om ulovlig besiddelse mv. af *særdeles farlige våben*, der ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 om ændring af bl.a. straffeloven fik forhøjet strafferammen fra fængsel indtil 4 år til fængsel indtil 6 år, blev med en anden formulering sat ind i straffeloven som § 192 a ved nr. lov nr. 411 af 10. juni 1997 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og våbenloven (Styrkelse af politiets muligheder for at efterforske alvorlig kriminalitet, konfiskation, øget vidnebeskyttelse og skærpende af straffen for våbenbesiddelse mv.).

Bestemmelsen indebærer, at besiddelse mv. af *særdeles farlige våben* skal henføres under § 192 a, stk. 2, uanset om det pågældende våben besiddes på et offentligt tilgængeligt sted, på bopælen eller et andet ikke offentligt tilgængeligt sted. Bestemmelsen forudsættes efter for-

arbejderne, jf. Folketingstidende 1996-97, Tillæg A, side 2512, at finde anvendelse på våben, som typisk har karakter af egentligt krigsmateriel, og som ikke lovligt kan besiddes af andre end militæret, herunder hjemmeværnet. Som eksempler nævnes panserværnsraketter, morterer, håndgranater, bomber, miner og automatiske skydevåben, herunder maskinpistoler og maskingeværer. Afgrænsningen mellem særdeles farlige skydevåben efter § 192 a, stk. 2, og andre skydevåben fastsættes i forarbejderne således, at automatiske skydevåben omfattes af bestemmelsen, mens det ikke gælder halvautomatiske, repetervåben og enkeltskudsvåben.

Også besiddelse af *eksplosivstoffer* kan efter omstændighederne være omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 2, hvis der er tale om stoffer i en sådan mængde og af en sådan farlighed, at det vil kunne bruges til at forvolde betydelig skade, jf. Folketingstidende 1996-97, Tillæg A, side 2513. Der skal efter forarbejderne endvidere lægges vægt på de konkrete omstændigheder omkring besiddelsen af stofferne, herunder f.eks. om der er tale om personer med tilknytning til rockermiljøet, således at der er risiko for, at stofferne vil blive anvendt til angreb mod beboede bygninger. Det er ikke afgørende om de, der besidder eksplosivstofferne samtidig er i besiddelse af detonatorer, men hvis eksplosivstofferne er anvendt til fremstilling af bomber, vil de kunne være omfattet af bestemmelsen.

Hvis besidderen af eksplosivstofferne kan sandsynliggøre, at besiddelsen har et lovligt formål, vil straffelovens § 192 a, stk. 2, ikke finde anvendelse, jf. Folketingstidende 1996-97, Tillæg A, side 2513. Som eksempel kan nævnes en virksomhed, som besidder eller anvender eksplosivstoffer til et i sig selv lovligt formål, men som ikke har den fornødne tilladelse hertil. I sådanne tilfælde vil der alene kunne blive tale om straf efter våbenloven.

Straffelovens § 192 a, stk. 2, omfatter efter vedtagelsen af lov nr. 378 af 6. juni 2002 om ændring af bl.a. straffeloven også udvikling af og forskning i faste stoffer, væsker eller luftarter, som ved spredning virker skadevoldende eller irriterende. Endelig omfatter bestemmelsen efter vedtagelsen af lov nr. 503 af 7. juni 2006 om ændring af våbenloven, straffeloven og krigsmaterielloven også alle overtrædelser af våbenlovens § 5, stk. 1, vedrørende masseødelæggelsesvåben, bortset fra fremføringsmidler til kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare våben samt midler til sådanne fremføringsmidler og våben.. 3.1.5. Strafmålingen. 3.1.5.1. Straffen for besiddelse mv. af skydevåben på offentligt tilgængeligt sted (straffelovens § 192 a, stk. 1)

Indsættelsen af straffelovens § 192 a, stk. 1, ved lov nr. 500 af 17. juni 2008 indebar en væsentlig skærpende af straffen for ulovlig besiddelse af skydevåben på offentligt tilgængelige steder under særlig skærpende omstændigheder.

Det forudsættes således i forarbejderne, jf. Folketingstidende 2007-08, 2. samling, Tillæg A, side 5985, at straffen for besiddelse af skydevåben *med tilhørende ammunition på offentligt tilgængelige steder* i førstegangstilfælde normalt vil være 6 måneders fængsel (mod 4 måneders fængsel tidligere for overtrædelse af våbenlovens § 10, stk. 2). I gentagelsestilfælde, herunder når der foreligger flere forhold til samtidig pådømmelse, forudsættes straffen at være 8-10 måneders fængsel (mod 6-8 måneders fængsel tidligere for overtrædelse af våbenlovens § 10, stk. 2).

Ved besiddelse af skydevåben *uden tilhørende ammunition* på offentligt tilgængelige steder forudsættes det i forarbejderne, at straffen i førstegangstilfælde fremover normalt vil være 4 måneders fængsel. I gentagelsestilfælde, herunder når der foreligger flere forhold til samtidig pådømmelse, forudsættes straffen at være 6-8 måneders fængsel.

Hvis der herudover foreligger *yderligere skærpende omstændigheder*, f.eks. såfremt skydevåbenet bæres i forbindelse med et indbrud eller brugstyveri af en bil eller anvendes til trusler, hvor der kan være særlig fare for, at våbnet anvendes, afhænger straffen for våbenbesiddelsen af karakteren af de forhold, hvorunder våbnet er båret, men det forud-

sættes i forarbejderne, at der i sådanne tilfælde bliver tale om en straf for våbenbesiddelse, der ligger noget over de angivne straffniveauer.

Såfremt skydevåbnet ikke blot har været i gerningsmandens besiddelse, men også har været *affyret på offentligt tilgængeligt sted*, men uden konkret at have medført fare for andre menneskers liv eller førighed, forudsættes straffen efter forarbejderne at være noget over de ovennævnte 6 måneders fængsel i førstegangstilfælde. Dette vil f.eks. være tilfældet, hvis et skydevåben affyres, hvor der ikke er andre mennesker til stede, som kan blive ramt.

Hvis affyringen af skydevåbnet har indebåret en overtrædelse af straffelovens § 252 om fremkaldelse af nærliggende fare for andres liv eller førighed, straffes der både for overtrædelse af bestemmelsen i straffelovens § 192 a, stk. 1, og straffelovens § 252. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis et skydevåben affyres et sted, hvor en eller flere personer risikerer at blive ramt. Den samlede strafudmåling for overtrædelse af både straffelovens § 192 a, stk. 1, og § 252 vil efter forarbejderne i sådanne tilfælde bero på sagens konkrete omstændigheder, herunder bl.a. de nærmere omstændigheder omkring affyringen af våbnet og den fare, der har været for andre personers liv eller førighed. Det forudsættes således også i forarbejderne, at straffen under alle omstændigheder vil ligge betydeligt over de 6 måneders fængsel, der som nævnt forudsættes at være straffen, hvor skydevåbnet alene har været i gerningsmandens besiddelse (og ikke affyret) på offentligt tilgængeligt sted.. 3.1.5.2. Straffen for besiddelse mv. af skydevåben på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder (våbenlovens § 10)

Hensigten med indførelsen af § 192 a, stk. 1, i straffeloven og den samtidige ændring af § 10, stk. 2, i våbenloven (ved lov nr. 500 af 17. juni 2008) var alene at skærpe straffen for ulovlig besiddelse af skydevåben på offentligt tilgængelige steder under særlig skærpende omstændigheder. Derimod var det ikke hensigten at foretage ændringer af straffen for overtrædelser af våbenloven ved besiddelse mv. af skydevåben *på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder*, jf. Folketingstidende 2007-08, 2. samling, Tillæg A, side 5986.

Ved besiddelse mv. af skydevåben på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder *uden særlig skærpende omstændigheder* er udgangspunktet (fortsat) bødestraf, jf. våbenlovens § 10, stk. 1. Det fremgår således af forarbejderne til lovændringen fra 1997, hvorved § 10, stk. 2, blev indsat, at det ikke er hensigten, at personer uden kriminel baggrund i øvrigt, som igennem en længere årrække i strid med våbenloven har haft et skydevåben liggende ubenyttet og måske glemt på bopælen, skal idømmes frihedsstraf, jf. Folketingstidende 1996-97, Tillæg A, side 2510. Der kan dog idømmes frihedsstraf, hvis opbevaringen af våbnet har været uforsvarlig, f.eks. fordi våbenet er opbevaret ladet eller sammen med ammunition.

Det er i de nævnte forarbejder forudsat, at straffen for besiddelse mv. af skydevåben på ikke offentligt tilgængelige steder *under skærpende omstændigheder* vil være fra 60 dage til 4 måneders fængsel afhængig af, om en eller flere skærpende omstændigheder er til stede samtidig. I gentagelsestilfælde, som også skal betragtes som særlig skærpende omstændigheder, forudsættes straffen at være fra 3 til 6 måneders fængsel.. 3.1.5.3. Straffen for besiddelse mv. af særdeles farlige våben og eksplosivstoffer

Det er i forarbejderne til § 192 a, stk. 2, jf. Folketingstidende 1996-1997, Tillæg A, side 2513, forudsat, at straffen for overtrædelse af bestemmelsen som udgangspunkt vil være mindst 10-12 måneders fængsel. Er våbnet anvendt til f.eks. trusler, jf. straffelovens § 266, bliver der tale om en betydeligt højere straf. Herudover er det i tilfælde, hvor særdeles farlige våben stjæles, f.eks. ved indbrud i forsvars våbendepoter, forudsat, at straffen for den ulovlige våbenbesiddelse vil blive skærpet betydeligt.

Den forhøjelse af bestemmelsens strafferamme fra 4 til 6 års fængsel, som blev gennemført ved lov nr. 378 af 6. juni 2002, blev indført for,

at også de mest alvorlige overtrædelser skulle kunne rummes inden for strafferammen. Forarbejderne til denne lov indeholder ikke nogen bemærkninger om, at det tidligere forudsatte udgangspunkt for strafudmålingen (10-12 måneders fængsel) skulle ændres. Det samme gælder den senere ændring af straffelovens § 192 a, stk. 2, og indsættelsen af § 192 a, stk. 1, der blev foretaget ved lov nr. 500 af 17. juni 2008.

3.2 Lovforslagets udformning

3.2.1. Som det fremgår af pkt. 1.1 ovenfor, har der siden sensommeren 2008 navnlig i hovedstadsområdet bl.a. været en række voldsomme skudepisoder på offentligt tilgængelige steder, hvor bl.a. udenforstående personer uden tilknytning til det verserende bande- og rockerrelaterede konflikter er blevet ramt af skud.

Det er Rigspolitiets vurdering, at der er en betydelig mængde skydevåben i omløb blandt kriminelle grupper og netværk, og at der har været en øget anvendelse af skydevåben i forbindelse med konfrontationer. Politiet registrerede i 2008 i alt 167 episoder, hvor skydevåben har været anvendt i det offentlige rum. Rigspolitiet vurderer, at personer fra rocker- og bandemiljøet har været involveret i en betydelig del af disse episoder.

Som følge af optrapningen af konflikterne i rocker- og bandemiljøet intensiverede politiet i løbet af efteråret 2008 indsatsen mod medlemmerne af rockerklubberne og banderne. Den intensiverede indsats indebærer bl.a., at politiet øgede tilstedeværelsen i de berørte områder, at der i medfør af politiloven blev indført visitationszoner, at den målrettede efterforskning mod medlemmerne blev intensiveret, og at der blev foretaget systematiske ransagninger efter ulovlige våben og narkotika.

Politiets visitationer og ransagninger i anledning af konflikterne i rocker- og bandemiljøet har i 2008 ført til beslaglæggelse af mere end 400 skydevåben, hvoraf størstedelen er pistoler og revolvere. Der er tillige beslaglagt et antal automatvåben.

Rigspolitiet har pr. 16. marts 2009 registreret i alt 38 episoder i 2009, hvor skydevåben har været anvendt i det offentlige rum. Rigspolitiet vurderer, at personer fra rocker- og bandemiljøet har været involveret i mindst 14 af disse episoder.

Endvidere er det politiets erfaring, at der foregår en ikke ubetydelig ulovlig indførsel af skydevåben til Danmark fra en række andre lande, herunder navnlig fra lande omkring Balkan. Den ulovlige indførsel af våben foregår typisk som led i organiseret kriminalitet og indebærer bl.a., at medlemmer af rockergrupper og bandegrupperinger har adgang til ulovlige skydevåben.

Herudover har politiet i forbindelse med visitationer af personer i navnlig hovedstadsområdet konstateret, at personer med formodet tilknytning til rockergrupperne og banderne i en række tilfælde har været bevåbnede med skarpladte våben. Politiet har endvidere i forbindelse med visitationer konstateret, at personer med formodet tilknytning til konflikterne på rocker- og bandeområdet ved antræffelsen har båret skudsikre veste, hvilket tyder på, at de pågældende personer regner med at kunne møde modstandere i opgøret, som er i besiddelse af skydevåben.

Der foregår således fortsat mange grove våbenlovsovertrædelser trods skærpelsen af straffen for besiddelse mv. af skydevåben på offentligt tilgængelige steder, som trådte i kraft i 2008. I forbindelse med høringen over et udkast til lovforslaget er det bl.a. blevet anført, at det endnu er for tidligt at vurdere, hvilken præventiv effekt straffeskærpelsen fra 2008 vil få.

Navnlig den skærpede situation med de igangværende voldelige konflikter med tilknytning til rocker- og bandemiljøet har imidlertid skabt en sådan trussel mod det normale samfundsliv, at der efter regeringens opfattelse er behov for, at samfundet træffer meget skrappe modforholdsregler med henblik på at få bragt de gentagne skyderier mv. på åben gade til ophør. Endvidere er det regeringens opfattelse, at der behov for, at samfundet helt utvetydigt slår fast - også gennem det strafferetlige værn - at man ikke under nogen omstændigheder vil ac-

ceptere en udvikling, hvor ulovlige skydevåben mv. bliver almindeligt »udstyr« for kriminelle grupperinger.

Regeringen foreslår på den baggrund for det første, at strafferammen for besiddelse mv. af ulovlige skydevåben med tilhørende ammunition på offentligt tilgængeligt sted under særlig skærpende omstændigheder forhøjes til fængsel indtil 6 år, og regeringen foreslår endvidere, at der for sådanne våbenlovsovertrædelser i lyset af den aktuelle situation indføres en minimumsstraf på fængsel i 1 år. Forslaget omfatter også besiddelse mv. på offentligt tilgængeligt sted af andre våben eller eksplosivstoffer, når våbnet eller eksplosivstofferne på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade.

Regeringen bemærker, at indførelse af minimumsstraffe rejser en række vanskelige principielle spørgsmål, som i de senere år også har været debatteret i Folketinget flere gange. Der har endvidere i en række tilfælde været kritik af, at Folketinget er gået langt med hensyn til i forarbejderne at normere strafudmålingen i typesituationer. Regeringen vil på den baggrund anmode Straffelovrådet om fremadrettet at vurdere det principielle spørgsmål om, på hvilken måde lovgivers ønske om at tilkendegive, hvordan straffen for visse lovovertrædelser bør være i typesituationer, mest hensigtsmæssigt kan udtrykkes i lovgivningen med respekt for domstolens rolle som den dømmende magt, der har den endelige afgørelse om skyld og straf i hver enkelt konkrete sag. Straffelovrådet vil i den forbindelse også skulle vurdere spørgsmålet om minimumsstraffe.

Det foreslås for det andet, at besiddelse mv. af ulovlige skydevåben generelt undergives en strafferamme på fængsel indtil 6 år, når der foreligger særlig skærpende omstændigheder. Begrundelsen herfor er den potentielle fare for, at våbnet vil blive anvendt til fare for menneskers liv eller helbred. Det gælder, uanset om lovovertrædelser begås på offentligt tilgængeligt sted eller på bopælen eller andre ikke offentligt tilgængelige steder.

Skærpelsen af strafferammen til fængsel i indtil 6 år foreslås således også at omfatte besiddelse mv. af ulovlige skydevåben uden tilhørende ammunition på offentligt tilgængelige steder, fordi også ikke-skarpladte våben vil kunne medvirke til, at en konflikt optræder og udvikler sig betydeligt mere voldeligt, end det ellers ville have været tilfældet, hvis f.eks. våbnet anvendes til trusler eller lignende, og hvis andre aktører i konflikten også er i besiddelse af våben.

Den foreslåede skærpelse omfatter desuden ulovlig besiddelse mv. under særlig skærpende omstændigheder af skydevåben på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder (f.eks. en rockerborg eller lignende), idet tilstedeværelsen af skydevåben også i sådanne tilfælde kan indebære en risiko for, at de vil blive anvendt til fare for andre, og idet forekomsten af våbenlagre mv. indebærer en fare for yderligere optrapning af igangværende konflikter mv. Det kan således ofte være tilfældigt, om politiet finder og beslaglægger f.eks. ulovlige skydevåben på gaden eller på ikke offentligt tilgængelige steder - eventuelt i et våbenlager. I begge tilfælde vil der være en øget risiko for, at våbnene vil blive brugt. Det samme gælder med hensyn til ulovlig indsmugling og handel med skydevåben under særlig skærpende omstændigheder.

De foreslåede skærper vil gælde, uanset om våbenlovsovertrædelser begås i forbindelse med bandeopgør eller lignende. Regeringen lægger som ovenfor nævnt vægt på, at der er tale om forbrydelser, som potentielt indebærer betydelig fare for menneskers liv eller helbred, hvor der normalt ikke vil være nogen som helst undskyldende omstændigheder, og som er uforenelige med almindelige borgers ønske om at leve i et fredeligt og trygt samfund, hvor man ikke skal være bange for at blive et tilfældigt skudoffer.

Det foreslås at indsatte en ændret bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1, om besiddelse mv. under særlig skærpende omstændigheder på offentligt tilgængeligt sted af ulovlige skydevåben med tilhørende ammunition eller andre våben eller eksplosivstoffer, når våbnet eller eksplosivstofferne på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet

til at forvolde betydelig skade. I disse tilfælde skal strafferammen efter forslaget være *fængsel fra 1 år indtil 6 år*. Det foreslås således, at det gældende strafmaksimum i § 192 a, stk. 1, om besiddelse mv. af skydevåben (med tilhørende ammunition) på offentligt tilgængelige steder under særlig skærpende omstændigheder forhøjes fra 4 års fængsel til 6 års fængsel, og at der fastsættes en minimumsstraf.

Endvidere foreslås det at indsatte en bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 2, om alle øvrige overtrædelser af våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder, hvorefter der skal gælde en strafferamme på *fængsel indtil 6 år*. Det vil bl.a. indebære, at besiddelse mv. under særlig skærpende omstændigheder af ulovlige skydevåben på bopælen eller andre ikke offentligt tilgængelige steder samt ulovlig indførsel af og handel med skydevåben, som i dag højst kan straffes med fængsel i 2 år efter våbenloven, vil blive omfattet af en strafferamme på fængsel indtil 6 år.

Den foreslåede strafferamme på fængsel indtil 6 år vil medføre, at der i forbindelse med efterforskning af alle overtrædelser af straffelovens § 192 a, herunder bl.a. i sager om indsmugling og handel med skydevåben, bl.a. bliver adgang til at foretage indgreb i meddelelseshemmeligheden efter retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 3, og mulighed for varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1 (retshåndhævelsesarrest).

Samtidig foreslås våbenlovens § 10, stk. 2, om besiddelse af skydevåben under særlig skærpende omstændigheder ophævet, jf. pkt. 3.3 nedenfor.

3.2.2. Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1, vil i givet fald omfatte den, der overtræder våbenlovgivningen ved under særlig skærpende omstændigheder på offentligt tilgængeligt sted at besidde, bære eller anvende skydevåben med tilhørende ammunition (nr. 1) eller andre våben eller eksplosivstoffer, når våbnet eller eksplosivstoffer på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade (nr. 2).

Hvorvidt lovovertrædelser med *skydevåben* sker under særlig skærpende omstændigheder, afhænger bl.a. af det pågældende skydevåbens farlighed, hvilket som hidtil fastlægges med udgangspunkt i våbenlovgivningens regulering af skydevåben, som er baseret på en generel vurdering af våbnenes farlighed. Det er således forudsat, at besiddelse mv. af skydevåben på offentligt tilgængeligt sted vil være omfattet af den foreslåede § 192 a, stk. 1, nr. 1, medmindre der er tale om skydevåben, som det alene er forbudt at besidde for personer under 18 år, jf. våbenlovens § 1, stk. 2, litra a, jf. § 2, stk. 1, 2. pkt. (som udgangspunkt luft- og fjederbøsser, bortset fra armbrøster og slangebøsser).

Udgangspunktet vil således være, at besiddelse mv. af skydevåben, der er omfattet af det generelle forbud i våbenlovens § 1, stk. 1, nr. 1, vil være omfattet af forslaget til straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1. Det er forudsat, at dette gælder, uanset om det pågældende skydevåben er i samlet eller adskilt stand, hvis de adskilte dele hurtigt og enkelt kan samles til et funktionsdygtigt skydevåben.

»Skydevåben« omfattet af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, vil både kunne omfatte skydevåben, der er omfattet af den gældende bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1 (f.eks. pistoler), og skydevåben, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, som i dag er omfattet af bestemmelsen i straffelovens § 192 a, stk. 2 (f.eks. maskinpistoler).

Udtrykket »med tilhørende ammunition« indebærer ligesom efter gældende ret ikke et krav om, at skydevåbnet er skarpladt, men den, der er i besiddelse mv. af skydevåbnet, skal samtidig være i besiddelse af ammunition på sin person, i en medbragt taske, i det køretøj, hvori den pågældende antræffes, eller på anden lignende lettilgængelig måde.

Der vil kunne forekomme tilfælde, hvor besiddelse mv. af de omhandlede skydevåben på offentligt tilgængeligt sted - uanset våbnets karakter, jf. ovenfor - sker under *ikke særlig skærpende omstændigheder*, således at det konkrete forhold ikke skal henføres under den fore-

slåede bestemmelse i § 192 a, stk. 1, nr. 1. Det samme gælder efter den gældende bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1, og der tilsigtes ingen ændringer heri. Som eksempel kan således nævnes en situation, hvor en person transporterer våbnet for en anden, som har våbentilladelse, f.eks. et medlem af en skytteforening, som efter skydetræning har et hastende ærinde og derfor beder et familiemedlem, som ikke har våbentilladelse, om at transportere våbnet til bopælen. Tilsvarende vil tilfælde, hvor en person har tilladelse til at besidde et skydevåben, men besidder det på et offentligt tilgængeligt sted under omstændigheder, der er i strid med tilladelsen, i almindelighed heller ikke skulle henføres under den foreslåede bestemmelse. Sådanne tilfælde skal i stedet bedømmes efter våbenlovens § 10, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 2, omfatter endvidere besiddelse mv. af *andre våben end skydevåben, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade*. Våbentyperne, der hermed sigtes til, er de samme, som er omfattet af den gældende bestemmelse i § 192 a, stk. 2, om bl.a. våben af særdeles farlig karakter (bortset fra skydevåben), som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade. Det vil således typisk være våben, som har karakter af egentligt krigsmateriel, og som ikke lovligt kan besiddes af andre end militæret, herunder hjemmeværnet. Som eksempler kan nævnes morterer, håndgranater, bomber og miner.

Eksplсивstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, kan efter omstændighederne også være omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 192 a, stk. 1, nr. 2. Der sigtes hermed til de samme typer eksplosivstoffer, der i dag er omfattet af den gældende bestemmelse i § 192 a, stk. 2. Eksplosivstoffer vil således kunne være omfattet, hvis der er tale om stoffer i en sådan mængde og af en sådan farlighed, at det vil kunne bruges til at forvolde betydelig skade.

Begrebet *»offentligt tilgængeligt sted«* skal ligesom efter gældende ret forstås som steder, hvortil der er almindelig adgang, herunder veje, parker, offentlige transportmidler, restauranter, forlystelsessteder og offentlige kontorer. Besiddelse mv. af skydevåben i en bil, som befinder sig på et offentligt tilgængeligt sted, er også omfattet af begrebet.

3.2.3. Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 2, vil i givet fald omfatte alle overtrædelser af våbenlovgivningen, der begås under særlig skærpende omstændigheder, og som ikke vil være omfattet af det foreslåede stk. 1 om besiddelse af skydevåben med tilhørende ammunition mv. på offentligt tilgængeligt sted, jf. ovenfor.

Den foreslåede bestemmelse i § 192 a, stk. 2, forudsættes således som udgangspunkt at omfatte overtrædelser af våbenlovgivningen, der angår *skydevåben afgrænset på samme måde som i stk. 1, nr. 1, når overtrædelserne sker på offentligt tilgængeligt sted uden tilhørende ammunition*. På samme måde som nævnt ovenfor vil gerningen kunne begås under konkrete omstændigheder, hvor besiddelsen mv. af skydevåbnet på offentligt tilgængeligt sted ikke kan anses for at være sket under særlig skærpende omstændigheder, og i så fald vil handlingen ikke være omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 192 a, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse i § 192 a, stk. 2, vil endvidere omfatte ulovlig besiddelse mv. af *skydevåben på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder* under særlig skærpende omstændigheder. Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 vil således omfatte de overtrædelser af våbenlovgivningen med skydevåben under særlig skærpende omstændigheder, som i dag er omfattet af våbenlovens § 10, stk. 2.

Ulovlig besiddelse mv. af skydevåben på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder vil ikke altid udgøre særlig skærpende omstændigheder. Det er forudsat, at personer uden kriminell baggrund i øvrigt, som f.eks. har arvet et skydevåben og igennem en årrække i strid med våbenlovgivningen har haft våbnet liggende ubenyttet (måske glemt) på bopælen, ikke vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 192 a. Det samme gælder for personer uden kriminell

baggrund i øvrigt, der har våbentilladelse eller jagttegn, og blot har glemt at forny våbentilladelsen eller jagttegnet inden for de relevante frister. Sådanne overtrædelser vil i givet fald være omfattet af våbenlovens § 10, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse i § 192 a, stk. 2, vil - i lighed med, hvad der i dag følger af den gældende bestemmelse i § 192 a, stk. 2 - også omfatte overtrædelser af våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder i tilfælde, hvor lovovertrædelser angår *andre våben (end skydevåben) eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade*. De særdeles farlige våben og eksplosivstoffer, der er omfattet af den gældende straffelovs § 192 a, stk. 2, vil således være omfattet af den foreslåede § 192 a, stk. 2, hvis de ikke er omfattet af den foreslåede bestemmelse i stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse i § 192 a, stk. 2, vil også kunne omfatte overtrædelser af våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder, der angår andre våben end skydevåben eller særdeles farlige våben eller eksplosivstoffer. Efter omstændighederne vil f.eks. springknive, springstiletter, faldknive og faldstiletter efter våbenbekendtgørelsens § 14, stk. 1, nr. 3 og 4, kunne være omfattet.

Ved vurderingen af, om der foreligger særlig skærpende omstændigheder, bør der som ovenfor nævnt først og fremmest lægges vægt på våbnets farlighed. Herudover vil der bl.a. kunne lægges vægt på, hvilken mængde der f.eks. indføres, besiddes eller overdrages, herunder om der er tale om en mere systematisk overtrædelse af våbenlovgivningen, hvor forholdet har karakter af et illegalt erhverv, om våben eller eksplosivstoffer opbevares eller anvendes under sådanne forhold, at der er en nærliggende risiko for, at de vil blive anvendt, herunder i voldelige opgør mv., om våben eller eksplosivstoffer er skaffet illegalt, om våben eller eksplosivstoffer bæres i forbindelse med indbrud eller brugstyveri, og om gerningsmanden tidligere har begået tilsvarende lovovertrædelser.

3.2.4. Strafferammen i den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1, er som ovenfor nævnt fængsel i 1 år indtil 6 år. For lovovertrædelser, der er omfattet af den gældende bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1, om skydevåben på offentligt tilgængeligt sted, indebærer dette både en væsentlig forhøjelse af strafferammen fra fængsel i indtil 4 år til fængsel indtil 6 år og indførelse af en minimumsstraf på fængsel i 1 år. For lovovertrædelser, der er omfattet af den gældende bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 2, vil den foreslåede bestemmelse i § 192 a, stk. 1, alene indebære, at der indføres en minimumsstraf på fængsel i 1 år, idet der allerede i dag er en strafferamme på fængsel indtil 6 år for lovovertrædelser omfattet af den gældende § 192 a, stk. 2.

Med den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1, lægges der op til en væsentlig skærpelse af straffen for besiddelse mv. på offentligt tilgængeligt sted af skydevåben med tilhørende ammunition eller andre våben eller eksplosivstoffer, hvis våbnet eller eksplosivstoffer på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, under særlig skærpende omstændigheder.

Det forudsættes, at straffen for ulovlig besiddelse mv. af *skydevåben med tilhørende ammunition på offentligt tilgængeligt sted* som udgangspunkt mindst fordobles i forhold til i dag. For ulovlig besiddelse mv. af skydevåben, der ikke på grund af sin særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, (f.eks. enkeltskudsvåben), vil det sige mindst 1 års fængsel. Også i *gentagelsestilfælde* forudsættes der at ske en fordobling af straffen. Det betyder, at straffen i gentagelsestilfælde som udgangspunkt forudsættes fastsat fra fængsel i 1 år og 4 måneder til fængsel i 1 år og 8 måneder.

Det forudsættes endvidere, at straffen for ulovlig besiddelse mv. af skydevåben med tilhørende ammunition på offentligt tilgængeligt sted, der på grund af sin særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade (f.eks. maskinpistoler) som udgangspunkt fordobles i

forhold til i dag. Det betyder, at straffen for sådanne førstegangsovertrædelser forudsættes fastsat fra fængsel i mindst 1 år og 8 måneder til fængsel i 2 år.

Ved fastsættelsen af straffen for ulovlig besiddelse mv. på offentligt tilgængeligt sted af andre våben end skydevåben (f.eks. håndgranater) eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade forudsættes det ligeledes, at straffen fordobles i forhold til i dag. Det vil sige, at straffen i sådanne tilfælde også forudsættes at være fængsel i mellem mindst 1 år og 8 måneder og 2 år.

3.2.5. Fastsættelse af straffen for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 2, vil afhænge af de konkrete omstændigheder, f.eks. våbnets eller eksplosivstoffets farlighed, mængden af våben eller eksplosivstoffer, og hvilke forhold våben eller eksplosivstoffer opbevares under.

Den foreslåede bestemmelse i § 192 a, stk. 2, indebærer en betydelig forhøjelse af strafferammen for overtrædelser af våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder, idet strafferammen for besiddelse mv. af skydevåben, der tidligere ville være omfattet af våbenlovens § 10, stk. 2, forhøjes fra fængsel indtil 2 år til fængsel indtil 6 år, ligesom strafferammen for besiddelse mv. af skydevåben omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, forhøjes fra fængsel indtil 4 år til fængsel indtil 6 år. Strafferammen forhøjes ikke for overtrædelser af våbenlovgivningen, der angår våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter indebærer en betydelig fare, idet der allerede i dag er fastsat en strafferamme på fængsel indtil 6 år for sådanne våbenlovsovertrædelser, jf. straffelovens § 192 a, stk. 2.

Straffen for overtrædelser af våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 192 a, stk. 2, herunder våbenlovsovertrædelser, der angår skydevåben, forudsættes skærpet betydeligt. Straffen for overtrædelser af våbenlovgivningen, der angår skydevåben, forudsættes i den forbindelse fordoblet i forhold til i dag. Det gælder både for besiddelse af skydevåben på offentligt tilgængelige steder og på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder.

Ulovlig besiddelse mv. af andre skydevåben end dem, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade (f.eks. en pistol) uden tilhørende ammunition på offentligt tilgængeligt sted forudsættes som udgangspunkt straffet med fængsel i 8 måneder. I gentagelsestilfælde forudsættes straffen som udgangspunkt fastsat til fængsel i fra 1 år til 1 år og 4 måneder. Ulovlig besiddelse mv. af skydevåben uden tilhørende ammunition på offentligt tilgængeligt sted, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade (f.eks. en maskinpistol), forudsættes for så vidt angår førstegangsovertrædelser som udgangspunkt straffet med fængsel i mindst fra 1 år og 8 måneder til 2 år.

Ulovlig besiddelse mv. af andre skydevåben end dem, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade (f.eks. en pistol), på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder forudsættes som udgangspunkt straffet med fængsel i 4-8 måneder bl.a. afhængigt af, om våbenet opbevares med eller uden ammunition, eller om våbenet opbevares under forhold, der i øvrigt indebærer en nærliggende fare for, at våbenet vil blive brugt til fare for andre. I gentagelsestilfælde forudsættes straffen som udgangspunkt fastsat til fængsel i 6-12 måneder. Ulovlig besiddelse mv. på bopælen af skydevåben, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, forudsættes for så vidt angår førstegangsovertrædelser som udgangspunkt straffet med fængsel i mindst fra 1 år og 8 måneder til 2 år.

Straffen for overtrædelser af våbenlovgivningen, hvor besiddelse mv. af skydevåben ikke sker under særlig skærpende omstændigheder og dermed skal pådømmes efter våbenlovens § 10, stk. 1, forudsættes

ikke ændret ved den foreslåede ændring af straffelovens § 192 a. I sådanne tilfælde er udgangspunktet således fortsat bødestraf.

3.2.6. Straffen for organiseret ulovlig indførsel af bl.a. skydevåben bør afspejle, at der er tale om meget alvorlig kriminalitet, og det forudsættes, at der i sager, hvor der foreligger indsmugling, fastsættes væsentligt strengere straffe end de oven for angivne udgangspunkter for strafudmålingen i sager om ulovlig besiddelse mv. af skydevåben. Tilsvarende gør sig gældende for organiseret ulovlig handel med våben. Det vil sige, at straffen, hvis der er tale om, at der som led i ulovlig indførsel eller ulovlig handel med skydevåben, sker en besiddelse mv. af skydevåben på et offentligt tilgængeligt sted med tilhørende ammunition, vil skulle fastsættes væsentligt over den straf på mindst 1 års fængsel, der forudsættes udmålt i forhold til førstegangstilfælde af besiddelse af skydevåben med tilhørende ammunition omfattet af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1. Hvis der derimod er tale om, at der i de omhandlede tilfælde alene sker en besiddelse mv. af skydevåben på bopælen mv., hvorfra der f.eks. drives handel med ulovlige skydevåben, vil der skulle fastsættes en straf, der er væsentligt over den straf på 4-8 måneder, der forudsættes udmålt i forhold til førstegangstilfælde af besiddelse mv. af skydevåben på bopælen mv. omfattet af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 2.

Straffen for at have ulovlige våbenlagre - det vil sige tilfælde, hvor flere ulovlige våben mv. opbevares det samme sted - forudsættes i lighed med det netop anførte om ulovlig indførsel af og ulovlig handel med våben at afspejle, at der er tale om en meget alvorlig lovovertrædelse. Der forudsættes således også i disse tilfælde fastsat en væsentligt strengere straf efter § 192 a, stk. 1 eller 2, end de oven for angivne udgangspunkter for straffastsættelsen ved ulovlig besiddelse mv. af skydevåben. Ved strafudmålingen kan der i øvrigt bl.a. lægges vægt på våbnenes art (er der tale om almindelige skydevåben eller maskinpistoler mv.) og på antallet af de opbevarede våben.

3.2.7. Strafferammen for overtrædelser af våbenlovgivningen, som angår våben og eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, som ikke er omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 192 a, stk. 1, foreslås ikke hævet med lovforslaget, som derfor fortsat vil være fængsel indtil 6 år. Det forudsættes imidlertid, at den skærpede strafferamme for andre overtrædelser af våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder og de forudsatte forhøjede udgangspunkter for straffastsættelsen i disse tilfælde vil få en afsmittende virkning på fastsættelsen af straffen for overtrædelser, der angår andre våben end skydevåben (f.eks. håndgranater) og eksplosivstoffer af særdeles farlig karakter. Det forudsættes således, at straffen for overtrædelser af våbenlovgivningen, der angår særdeles farlige våben og eksplosivstoffer, ligeledes som udgangspunkt vil blive fordoblet i forhold til i dag. Det vil sige, at straffen for sådanne førstegangsovertrædelser forudsættes fastsat fra fængsel i mindst 1 år og 8 måneder til fængsel i 2 år. Dette gælder uanset, om de pågældende våben eller eksplosivstoffer besiddes mv. på et offentligt tilgængeligt sted eller på et ikke offentligt tilgængeligt sted (f.eks. bopælen).

3.2.8. Har et våben eller eksplosivstof ikke blot været i gerningsmandens besiddelse, men også været anvendt enten på offentligt eller ikke offentligt tilgængeligt sted, forudsættes det, at straffen som udgangspunkt fastsættes noget over de strafpositioner, der er angivet oven for under pkt. 3.2.4 og 3.2.5. Der kan således også henvises til det, der følger af gældende ret, når skydevåben har været affyret på offentligt tilgængeligt sted, jf. herom pkt. 3.1.5.1 ovenfor.

3.2.9. Fastsættelsen af straffen i sager om overtrædelse af våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder vil i øvrigt fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde, og de angivne straffiveauer vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag er omstændigheder, der taler herfor, jf. dog

ovenfor om den foreslåede minimumsstraf, som kun kan fraviges i medfør af den almindelige regel i straffelovens § 83.

Straffelovens øvrige almindelige regler om straffens fastsættelse vil således fortsat finde anvendelse i sager om overtrædelse af våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder, herunder straffelovens § 81 om skærpende omstændigheder, § 82 om formildende omstændigheder og § 83 om fastsættelse af straffen under den angivne strafferamme og strafbortfald i særlige tilfælde.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 6 (forslag til straffelovens § 192 a), og bemærkningerne hertil.

3.3. Våbenlovens § 10, stk. 2

Som nævnt oven for under pkt. 3.1.1 er besiddelse af skydevåben på offentligt tilgængelige steder under særlig skærpende omstændigheder i dag omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1. Våbenlovens § 10, stk. 2, omfatter derfor alene besiddelse af skydevåben på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder under særlig skærpende omstændigheder.

Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 192 a vil i givet fald omfatte alle overtrædelser af våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder, herunder som udgangspunkt både vedrørende skydevåben på offentligt tilgængelige steder, på bopælen og på andre ikke offentligt tilgængelige steder. Der vil således i givet fald ikke længere være noget anvendelsesområde for våbenlovens § 10, stk. 2, og det foreslås på den baggrund, at bestemmelsen ophæves.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 3, nr. 1 (forslag til våbenlovens § 10, stk. 2), og bemærkningerne hertil.

3.4. Hemmelig ransagning efter retsplejelovens § 799

Efter retsplejelovens § 799, stk. 1, kan politiet efter rettens kendelse gennemføre en ransagning, uden at den mistænkte eller andre umiddelbart gøres bekendt hermed, og uden at der tilkaldes vidner til ransagningen (hemmelig ransagning), såfremt det er afgørende for efterforskningen.

Reglerne om hemmelig ransagning finder også anvendelse i forbindelse med reglerne i retsplejelovens § 759 om ransagning med henblik på at finde en mistænkt, der skal anholdes, og § 761 om ransagning med henblik på at finde en person, der skal pågribes for at fuldbyrde en straffedom eller forvandlingsstraffen for en bøde.

Bestemmelsen er i dag begrænset til efterforskningen af sager, der angår forsætlige overtrædelser af straffelovens kapitel 12 eller 13 (terror mv.), § 180 om kvalificeret brandstiftelse, § 183, stk. 1 og 2, om forvoldelse af sprængning og spredning af skadevoldende luftarter, jernbaneulykke m.m., § 183 a om flykapring, § 186, stk. 1, om forvoldelse af fare for menneskers liv eller helbred ved at tilsætte vandbeholdninger sundhedsfarlige stoffer mv., § 187, stk. 1, om at tilsætte gift eller andre lignende stoffer til ting, som er bestemt til forhandling eller udbredt benyttelse mv., § 191 om grov narkotikakriminalitet, § 192 a, stk. 2, om våbenlovsovertrædelser med særdeles farlige våben og eksplosivstoffer, § 192 b, stk. 1-3, om besiddelse og anvendelse af radioaktive stoffer mv. og § 237 om drab.

I forbindelse med indførelsen i 2008 (ved lov nr. 500 af 17. juni 2008) af den gældende bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1, der omfatter ulovlig besiddelse mv. af skydevåben på offentligt tilgængelige steder under særlig skærpende omstændigheder, anførte Justitsministeriet, at der i praksis næppe kunne tænkes at ville være et behov for en adgang til hemmelig ransagning i tilfælde af våbenlovsovertrædelser omfattet af bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2007-08, 2. samling, Tillæg B, side 1182. Det er således alene i forhold til våbenlovsovertrædelser omfattet af § 192 a, stk. 2, der omfatter sager om særdeles farlige våben og eksplosivstoffer, at hemmelig ransagning kan tænkes anvendt.

Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1 (lovforslagets § 1, nr. 6), vil omfatte våbenlovsovertrædelser på offentligt tilgængeligt sted under særlig skærpende omstændigheder, hvor der besiddes,

bæres eller anvendes skydevåben med tilhørende ammunition eller andre våben eller eksplosivstoffer, når våbnet eller eksplosivstofferne på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade.

Justitsministeriet finder, at der - ligesom ved efterforskningen af overtrædelser af den gældende bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1, om besiddelse mv. af skydevåben på offentligt tilgængeligt sted - næppe kan antages at være et praktisk behov for at foretage hemmelige ransagninger i sager omfattet af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1, idet der er tale om forbrydelser, som begås på offentligt tilgængeligt sted.

På denne baggrund foreslås der ingen ændringer i, at retsplejelovens § 799 alene henviser til straffelovens § 192 a, stk. 2, og ikke også til stk. 1.

4. Skærpende af straffen for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 3

4.1. Gældende ret

Straffelovens § 119 indeholder et særligt strafferetligt værn for personer, der virker i offentlig tjeneste eller hverv.

Efter straffelovens § 119, stk. 1, straffes således den, som med vold eller trussel om vold overfalder nogen, hvem det påhviler at handle i medfør af offentlig tjeneste eller hverv, under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme, eller som på lige måde søger at hindre en sådan person i at foretage en lovlig tjenestehandling eller at tvinge ham til at foretage en tjenestehandling. Strafferammen er bøde eller fængsel indtil 8 år.

På samme måde straffes den, som, uden at forholdet falder ind under stk. 1, fremsætter trusler om vold, om frihedsberøvelse eller om sigtelse for strafbart eller ærerøgtigt forhold mod nogen, der af det offentlige er tillagt domsmyndighed eller myndighed til at træffe afgørelse vedrørende retsforhold eller vedrørende håndhævelse af statens straffemyndighed, i anledning af udførelsen af tjenesten eller hvervet, eller som på lige måde søger at hindre en sådan person i at foretage en lovlig tjenestehandling eller at tvinge ham til at foretage en tjenestehandling, jf. straffelovens § 119, stk. 2.

Den, der ellers lægger de nævnte personer hindringer i vejen for udførelsen af deres tjeneste eller hverv, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder, jf. straffelovens § 119, stk. 3.

Den personkreds, der er omfattet af straffelovens § 119, stk. 1 og 3, er den samme og kan f.eks. være politibetjente, dommere og læger på offentlige sygehuse. Bestemmelserne kan efter omstændighederne også omfatte personer, der er ansat i en virksomhed, der på vegne af det offentlige udøver en funktion, der må sidestilles med udførelsen af offentlig tjeneste. Som eksempel kan nævnes Østre Landsrets dom af 9. april 2002, gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen, side 1644, hvor en buschauffør i en HT-bus, der var ansat i det private busselskab Arriva - som bl.a. drev busdriften på den omhandlede buslinje - blev udsat for vold. Retten fandt, at selve den omstændighed, at buschaufføren var privatanstalt, i det foreliggende tilfælde ikke fandtes at kunne medføre, at buschaufføren ikke var omfattet af straffelovens § 119, stk. 1. Retten lagde i den forbindelse vægt på, at busdriften blev udøvet på det offentlige vegne, og at buschaufførens funktion således reelt måtte sidestilles med udførelsen af offentlig tjeneste.

Rigsadvokaten har oplyst, at man ikke er bekendt med, at der i retspraksis er taget stilling til, om brandmænd og ambulancefolk er omfattet af § 119, stk. 1 og 3, og Rigsadvokaten har i den forbindelse oplyst, at man ikke er i besiddelse af oplysninger om domme, hvor straffelovens § 119, stk. 1, har været anvendt i sager om vold og trussel om vold mod brandmænd og ambulancefolk, men der er eksempler på sager, hvor domstolene efter anklagemyndighedens påstand har henført vold mod falkreddere under straffelovens § 247, stk. 2, som indebærer en forhøjelse af strafferammerne for voldsbestemmelserne i §§ 244-246 i tilfælde af vold mod personer, der efter karakteren af sit arbejde er

særlig udsat for vold. Rigsadvokaten har tilkendegivet, at anklagemyndigheden vil nedlægge påstand om anvendelse af straffelovens § 119, både når der er tale om offentligt ansatte brandfolk mv. og om privat ansatte brandfolk mv., som udfører brandslukning og andre redningsopgaver efter aftale med det offentlige.

Straffelovens § 119, stk. 1 og 3, omfatter tilfælde, hvor der lægges hindringer i vejen for udførelsen af offentlig tjeneste eller hverv. Forskellen mellem de to bestemmelser består i, at § 119, stk. 1, finder anvendelse, når der anvendes vold eller trussel om vold som hindring for udførelsen af tjenesten eller hvervet, hvorimod § 119, stk. 3, omfatter tilfælde, hvor gerningsmanden på anden måde end ved vold eller trussel om vold lægger hindringer i vejen for udførelsen af tjenesten eller hvervet. Herudover er der en væsentlig forskel i strafferammen, idet der efter stk. 1 kan straffes med fængsel indtil 8 år, mens der efter stk. 3 kan straffes med fængsel indtil 6 måneder.

Straffelovens § 119, stk. 3, kan omfatte en række forskellige situationer som f.eks. tilfælde, hvor en person forsøger at undgå at blive taget med på politistationen ved at holde fast i en lygtepæl, og tilfælde, hvor en gruppe unge med vejspæringer forsøger at hindre politi og brandvæsen i at komme frem og hjælpe mennesker i nød.

Straffen for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 3, afhænger af forholdets karakter. Det fremgår af Rigsadvokatens meddelelse nr. 9 fra 2005 om strafpåstanden i sager om overtrædelse af straffeloven, at overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 3, ved at modsætte sig anholdelse isoleret bedømt skal medføre en bødestraf.

4.2. Lovforslagets udformning

Efter regeringens opfattelse vil der i en lang række tilfælde kunne fastsættes en passende straf inden for den gældende strafferamme på bøde eller fængsel indtil 6 måneder for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 3. Det gælder f.eks. tilfælde, hvor en person forsøger at modsætte sig en lovlig anholdelse ved at holde fast i en lygtepæl eller lignende.

Regeringen finder imidlertid, at der bør være mulighed for at idømme hårdere straffe i grove tilfælde, hvor f.eks. politi og brandvæsen mv. forhindres i at udføre sit arbejde. Det kan navnlig dreje sig om tilfælde, hvor centrale dele af myndighedsudøvelsen mv. hindres i at blive udført frit og sikkert, og hvor hindringen kan medføre alvorlige følger for mennesker eller ejendom.

Som eksempel på indgreb i centrale dele af myndighedsudøvelsen kan nævnes hindring af politiets adgang til at foretage ransagning af et tilholdssted for en rockergruppe eller bande, hvor der er en mistanke om, at der opbevares skydevåben. Hindringen kan f.eks. bestå i, at indgangen til tilholdsstedet spærres.

Endvidere kan nævnes tilfælde, hvor politi og brandvæsen mv. forhindres i at nå frem til brændende huse eller nødlidende personer med vejblokader eller »fysiske blokader«.

Regeringen foreslår på denne baggrund strafferammen i straffelovens § 119, stk. 3, ændret fra bøde eller fængsel indtil 6 måneder til bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Det er hensigten med den forhøjede strafferamme, at det skal være muligt at tage højde for de groveste tilfælde af overtrædelser af straffelovens § 119, stk. 3, ved udmålingen af straffen i retspraksis. Som eksempler kan henvises til de ovenfor nævnte tilfælde med blokader, der er sat op for at forhindre politi og brandvæsen mv. i at nå frem til nødlidende, eller tilfælde, hvor man forsøger at forhindre politiet i at foretage en ransagning af et sted, hvor der er mistanke om, at der opbevares våben.

Det er ikke hensigten, at straffen i mindre grove tilfælde skal forhøjes i forhold til i dag.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 5 (forslag til straffelovens § 119, stk. 3), og bemærkningerne hertil.

5. Varetægtsfængsling efter dom og hurtigere afsoning

5.1. Indledning

Denne del af lovforslaget vedrører varetægtsfængsling efter fældende dom og hurtig indsættelse til afsoning, når dommen er endelig.

Regeringen ser som omtalt oven for under pkt. 1.1 og pkt. 2.2.1 på problemerne med voldelige opgør og omfattende kriminalitet med tilknytning til rockergrupper og bander mv. med meget stor alvor, og regeringen finder, at det er nødvendigt at gribe til ekstraordinært skrappe midler over for de stridende grupper. Bl.a. er det vigtigt, at dømte rocker- og bandemedlemmer mv. varetægtsfængsles, hvis der er grundlag for det, eller indsættes til afsoning hurtigst muligt efter, at dommen er blevet endelig.

Regeringen finder, at tallene for, hvor mange formodede rockere og bandemedlemmer mv. der endnu ikke er indsat til afsoning af en idømt fængselsstraf, efter at dommen er blevet endelig, bør søges nedbragt. Det gælder i lyset af omfanget og karakteren af den kriminalitet, der udspringer af rocker- og bandemiljøet, og det gælder både ud fra hensynet til retshåndhævelsen og ud fra et hensyn til politiets virke for at forebygge strafbare forhold, forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed.

Det anførte gælder, selv om gruppen af dømte, der er på fri fod, varierer fra dag til dag - både i antal og i sammensætning - og at tallet alt andet lige vokser, jo flere personer med tilknytning til rockergrupper og bander mv. det lykkes for politiet og anklagemyndigheden at få dømt for begået kriminalitet.

Det foreslås på den anførte baggrund, at der indføres en ny regel om adgang til varetægtsfængsling efter fældende dom på grundlag af retshåndhævelsessensyn af personer med tilknytning til rockergrupper eller bander mv., når den pågældende rockergruppe eller bande deltager i voldelige konflikter, hvor der bruges skydevåben mv.

Desuden foreslås det at ændre straffuldbyrdsloven, sådan at der ved afgørelser af, om straffuldbyrdsen kan udsættes, også kan lægges vægt på, om hensynet til politiets forebyggende virksomhed taler imod udsættelse af straffuldbyrdsen.

Det foreslås endvidere at ændre straffuldbyrdsloven, sådan at ansøgninger om udsættelse af afsoning eller benådning eller om afsoning på bopælen under intensiv overvågning og kontrol ikke skal tillægges opsættende virkning, hvis hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at afsoningen påbegyndes uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning.

Endvidere foreslås det at lovfæste, at tilladelse til strafudståelse på bopælen kan nægtes meddelt, hvis der er grund til at antage, at den dømte ikke vil overholde de vilkår, som gælder for fuldbyrdelse på bopælen.

I tilknytning til de foreslåede ændringer af straffuldbyrdsloven foreslås det at ændre forvaltningsloven, sådan at afskæringen af retten til aktindsigt udvides til også at omfatte sager om straffuldbyrdsens iværksættelse, udsættelse og benådning samt fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol for så vidt angår oplysninger, der er indhentet med henblik på at belyse hensynet til politiets forebyggende virksomhed.

Desuden vil regeringen ændre de administrative regler om indsættelse til afsoning, således at kendte rockere, bandemedlemmer mv. indkaldes til afsoning i en særlig hasteprocedure.

5.2. Varetægtsfængsling efter fældende dom. 5.2.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 762, stk. 1, kan en sigtet varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at den pågældende har begået en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, såfremt lovovertrædelsen har en strafferamme på mindst fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og der er bestemte grunde til at antage, at den sigtede på fri fod vil unddrage sig forfølgningen eller fuldbyrdelsen, eller at den sigtede på fri fod vil begå ny kriminalitet af tilsvarende beskaffenhed eller vil vanskeliggøre forfølgningen i sagen, navnlig ved at fjerne spor eller advare eller påvirke andre.

Efter retsplejelovens § 762, stk. 2, kan en person endvidere under visse betingelser varetægtsfængsles af hensyn til retshåndhævelsen (såkaldt retshåndhævelsesarrest). Efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, kan der således ske varetægtsfængsling, når der foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at den sigtede har begået en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, og som efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, og hensynet til retshåndhævelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed skønnes at kræve, at den pågældende ikke er på fri fod. Højesteret har i en afgørelse, der er gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1983, s. 391, vedrørende den dagældende § 762, stk. 2, som er identisk med den gældende § 762, stk. 2, nr. 1, udtalt, at retshåndhævelsesarrest efter denne bestemmelse efter forarbejderne forudsætter, at der må forventes idømt »langvarig fængselsstraf eller anden strafferetlig foranstaltning af tilsvarende indgribende betydning«. Det antages, at forudsætningen om en »langvarig fængselsstraf« vil kunne anses for opfyldt, hvis der må forventes idømt en ubetinget fængselsstraf på mindst 8-10 måneder.

Efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, kan en person endvidere varetægtsfængsles, når der foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at den sigtede har begået en af visse nærmere angivne lovovertrædelser, såfremt lovovertrædelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage, og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod. De straffelovsbestemmelser, der er opregnet i nr. 2, angår vold eller trusler mod personer i offentlig tjeneste eller hverv (§ 119, stk. 1), vold eller trusler mod vidner (§ 123), grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted (§ 134 a), visse sædelighedsforbrydelser (§ 218, stk. 1, § 222, §§ 224 eller 225, jf. § 218, stk. 1, § 222, § 235, stk. 1, eller en overtrædelse af straffelovens § 232 over for et barn under 15 år), ulovlig besiddelse mv. af skydevåben på offentligt tilgængeligt sted (192 a, stk. 1), vold (§§ 244-246), hensættelse i hjælpeløs tilstand (§ 250) og hensynsløs fareforvoldelse (§ 252).

Efter retsplejelovens § 762, stk. 3, kan varetægtsfængsling ikke anvendes, hvis lovovertrædelsen kan ventes at ville medføre straf af bøde eller fængsel i højst 30 dage, eller hvis frihedsberøvelsen vil stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af sigtedes forhold, sagens betydning og den retsfulgte, som kan ventes, hvis den pågældende findes skyldig (proportionalitetsprincippet).

Bestemmelse om varetægtsfængsling har kun virkning efter sagens afgørelse i retten, hvis retten efter afgørelsen særskilt bestemmer, at tiltalte under en eventuel appel, eller indtil fuldbyrdelse kan iværksættes, skal varetægtsfængsles eller forblive varetægtsfængslet, jf. retsplejelovens § 769. Betingelserne for varetægtsfængsling efter sagens afgørelse er de samme som før sagens afgørelse, medmindre tiltalte samtykker i at forblive varetægtsfængslet. Samtykker tiltalte, er dette i sig selv tilstrækkeligt til fortsat varetægtsfængsling. 5.2.2. Lovforslagets udformning

Regeringen finder, at der som led i den styrkede indsats for at få sat en stopper for voldelige bandekonflikter med brug af skydevåben på åben gade mv. er behov for at åbne mulighed for varetægtsfængsling efter domsafsigelse i sager, hvor den pågældende er idømt ubetinget fængsel i mere end 30 dage, og hvor der foregår et gensidigt opgør mellem grupper af personer, hvor der flere gange som led i opgøret enten er anvendt skydevåben, eller anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180, og hvor den tiltalte har et aktivt tilhørsforhold til en gruppe, som deltager i det aktuelle opgør.

Efter regeringens opfattelse bør varetægtsfængsling kunne ske i de nævnte tilfælde, når hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at tiltalte ikke er på fri fod, selv om dommen ikke er endelig, under hensyntagen til det pågældende gensidige opgør og den pågældendes tilknytning til en rockergruppe eller bande mv., som deltager i opgøret.

Det foreslås således, at der indføres en ny bestemmelse i retsplejelovens § 769 (nyt stk. 2), hvorefter en tiltalt kan varetægtsfængsles, når der er afsagt *helt eller delvis fældende dom*, hvorved den pågældende er idømt *ubetinget fængsel i mere end 30 dage* for en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, og *hensynet til retshåndhævelsen* skønnes at kræve, at tiltalte ikke er på fri fod under hensyntagen til et *gensidigt opgør*, som på det tidspunkt, hvor afgørelsen om varetægtsfængsling træffes, foregår mellem *grupper af personer*, og hvor der flere gange som led i opgøret enten er *anvendt skydevåben*, eller anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180, samt til, at den *tiltalte har tilknytning til en af disse grupper*.

Den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 769, stk. 2 (lovforslagets § 2, nr. 2) er således på visse punkter udformet i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 81 a (lovforslagets § 1, nr. 2).

Det er som nævnt en betingelse for varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse, at den pågældende ved dommen er idømt ubetinget fængsel i mere end 30 dage. Strafferammen for den pådømte forbyrdelse har ikke betydning.

Det er efter forslaget *ikke* en betingelse, at det pådømte forhold har baggrund i det gensidige voldelige opgør med brug af skydevåben mv.

Med »opgør« sigtes der til en konflikt mellem to (rivaliserende) parter af en betydelig intensitet, som gennem en vis periode giver sig udslag i angreb. Enkeltstående voldelige angreb eller lignende uden indbyrdes sammenhæng vil således ikke være tilstrækkeligt til at udgøre et opgør omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Det er uden betydning for vurderingen af, om et opgør er omfattet af den foreslåede bestemmelse, hvad der er årsagen til konflikten, og hvad konflikten drejer sig om.

Dernæst er det en betingelse, at opgøret mellem de pågældende grupper af personer er »gensidigt«. Den foreslåede bestemmelse vil således ikke finde anvendelse, hvis der er tale om, at én gruppe forfølger en anden gruppe ved (flere gange) at angribe den anden gruppe, der ikke går til modangreb med brug af strafbare midler.

Endvidere er det en betingelse, at det pågældende opgør finder sted mellem »grupper af personer«, det vil sige mere end én person på hver side i konflikten.

Som »grupper« anses ikke kun formaliserede grupper med en fast struktur og rollefordeling medlemmerne imellem, et fast tilholdssted og med fast navn eller lignende. Bestemmelsen omfatter også mere løse grupperinger, hvis gruppen dog virker med et fælles sigte eller mål og/eller har et fast reaktionsmønster i bestemte situationer, f.eks. at personerne i gruppen som regel bliver alarmeret og instrueret via telefon- eller sms-kæder i forbindelse med bestemte voldelige eller truende begivenheder, som indtræffer.

I det omfang der således foreligger et gensidigt opgør mellem grupper af personer, er det en betingelse for, at bestemmelsen kan finde anvendelse, at der flere gange som led i opgøret enten er anvendt skydevåben, eller anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller begået brandstiftelse efter straffelovens § 180. Det forhold, at der flere gange som led i opgøret skal være anvendt skydevåben mv. indebærer, at et enkelt angreb ikke vil medføre, at bestemmelsen finder anvendelse, men der skal være tale om to eller flere tilfælde. Betingelsen om »flere gange« vil være opfyldt, uanset om der flere gange er anvendt skydevåben eller f.eks. eksplosivstoffer eller begge dele tilsammen.

De våbentyper, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 769, stk. 2, svarer til de våbentyper, der er omfattet af den foreslåede § 192 a, stk. 1, i straffeloven, jf. lovforslagets § 1, nr. 6, jf. oven for under pkt. 3.2.2.

Det er ikke en betingelse, at de nævnte skydevåben mv. anvendes af begge eller alle grupper, der deltager i opgøret. Det vil efter forslaget være tilstrækkeligt, hvis blot en af grupperne gør brug af skydevåben mv., idet der i så fald også vil være risiko for optrapning mv. af konflikten.

Betingelsen om, at den tiltalte skal have »tilknytning til« en gruppe, som deltager i et verserende opgør, indebærer ikke, at der skal lægges vægt på formelt medlemskab eller lignende, men at den pågældende tager aktivt del i gruppens virke.

Efter den foreslåede bestemmelse er det en betingelse for varetægtsfængsling, at hensynet til retshåndhævelsen efter konkret vurdering skønnes at kræve, at den pågældende ikke er på fri fod efter den fældende dom. Hensynet til retshåndhævelsen skal vurderes under hensyntagen til den pågældendes tilknytning til en gruppe af personer, som deltager i et verserende voldeligt opgør af en sådan karakter (hvor der flere gange er anvendt skydevåben mv.), som kan true det normale samfundsliv for borgerne i de berørte områder eller bydele. Det ligger i bestemmelsen, at der med henblik på at fastholde en fornøden fasthed og konsekvens i retshåndhævelsen er behov for at varetægtsfængsle personer, som har aktiv tilknytning til grupper, der deltager i aktuelle væbnede konflikter af den omtalte ekstraordinære karakter, idet det vil kunne virke krænkende, at den pågældende er på fri fod, når der ved en fældende dom foreligger særlig bestyrket mistanke om, at den pågældende har begået kriminalitet af en sådan grovhed, som har kunnet medføre en ubetinget straf på mere end 30 dages fængsel. Det vil bero på en vurdering af de konkrete omstændigheder, om der eventuelt foreligger sådanne individuelle forhold, som kan medføre, at det trods det nævnte retshåndhævelseshensyn i det enkelte tilfælde ikke er påkrævet, at den pågældende varetægtsfængsles efter den fældende dom.

Bestemmelsen vil ikke have selvstændig betydning i tilfælde, hvor en eller flere af de øvrige fængslingsgrunde i retsplejelovens § 762, stk. 1 og 2, jf. § 769, kan anvendes. Det indebærer navnlig, at bestemmelsen ikke har betydning i tilfælde, hvor fængsling kan ske på grund af gentagelsesfare, jf. § 762, stk. 1, nr. 2, hvor der er idømt en så langvarig fængselsstraf, at den pågældende kan fængsles under hensyn til grovheden af den begåede kriminalitet, jf. § 762, stk. 2, nr. 1, eller hvor der foreligger et af de særlige tilfælde, som er omfattet af § 762, stk. 2, nr. 2.

Det er forudsat, at bestemmelsen alene påberåbes i klare tilfælde, hvor det skønnes, at der utvivlsomt foregår et gensidigt opgør som nævnt i bestemmelsen, og hvor der skønnes ikke at være tvivl om, at den tiltalte har et aktivt tilhørsforhold til en gruppe, som deltager i det aktuelle opgør.

Politiet og anklagemyndigheden vil i givet fald tilrettelægge hensigtsmæssige arbejdsgange med henblik på anvendelsen af den foreslåede bestemmelse, men det kan ikke forventes, at der vil blive taget omfattende skridt til at efterforske f.eks. ethvert muligt rocker- og bandetilhørsforhold mv. i forbindelse med alle straffesager, hvor der kan forventes idømt en ubetinget fængselsstraf af mere end 30 dage. Det er bl.a. forudsat, at reglen alene vil blive påberåbt på grundlag af foreliggende viden og bevismateriale mv., der vil kunne fremlægges i retten.

Er den dømte varetægtsfængslet efter dommen i medfør af den foreslåede bestemmelse, følger det af retsplejelovens § 999, stk. 2 (som ikke foreslås ændret), at straffedommen skal fuldbyrdes, så snart det kan konstateres, at dommen er endelig.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 2 (forslag til retsplejelovens § 769, stk. 2), og bemærkningerne hertil.

5.3. Fuldbyrkelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (elektronisk fodlænke) samt udsættelse af straffuldbyrnelsen. 5.3.1 Gældende ret

5.3.1.1. Efter straffuldbyrdeslovens § 10 kan justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, bestemme, at fuldbyrnelsen af en fængselsstraf eller en del af denne skal udsættes, når hensynet til den

dømte, herunder dennes arbejds-, uddannelses-, familie- eller helbreds-mæssige forhold, taler for det (nr. 1), og når hensynet til retshåndhævelsen ikke taler imod udsættelse af straffuldbyrnelsen (nr. 2).

Efter straffuldbyrdeslovens § 11 fastsætter justitsministeren regler om behandlingen af sager om udsættelse af straffuldbyrnelsen og om den administrative behandling af sager om benådning. Justitsministeren kan i forbindelse hermed bestemme, at der kun tillægges ansøgninger indgivet inden udløbet af bestemte frister opsættende virkning efter § 12. Der er med hjemmel heri fastsat nærmere regler om behandlingen af sager om udsættelse af straffuldbyrnelsen ved bekendtgørelse nr. 29 af 22. januar 2009 om udsættelse med fuldbyrkelse af fængselsstraf og den administrative behandling af sager om benådning (udsættelses- og benådningsbekendtgørelsen).

5.3.1.2. Søger en dømte på fri fod rettidigt om udsættelse af straffuldbyrnelsen eller om benådning, skal straffuldbyrnelsen udsættes, indtil der er truffet afgørelse i sagen, jf. straffuldbyrdeslovens § 12, stk. 1. Har den dømte tidligere fået straffuldbyrnelsen udsat eller fået afslag på en ansøgning om udsættelse eller benådning, skal straffuldbyrnelsen kun udsættes under behandlingen af den nye ansøgning, når denne indeholder nye væsentlige oplysninger, hvis rigtighed så vidt muligt er godtgjort, eller der i øvrigt er særlig grund til at afvente afgørelsen af den nye ansøgning, jf. § 12, stk. 2.

5.3.1.3. Efter straffuldbyrdeslovens § 78 a, stk. 1, kan justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, efter ansøgning fra personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 3 måneder, meddele tilladelse til, at straffen udstås på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i lovens §§ 78 b-78 f.

Tilladelse efter stk. 1 (til at udstå straffen på bopælen under intensiv overvågning og kontrol) kan ikke meddeles personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 14 dage for overtrædelse af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer, medmindre straffen tillige er idømt for overtrædelse af anden lovgivning, og den eller de skete overtrædelser af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer ikke har været af væsentlig betydning for straffens længde, jf. straffuldbyrdeslovens § 78 a, stk. 2.

Efter straffuldbyrdeslovens § 78 a, stk. 3, fastsætter justitsministeren regler om den administrative behandling af ansøgninger om strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol. Justitsministeren kan i forbindelse hermed bestemme, at der kun tillægges ansøgninger indgivet inden udløbet af bestemte frister opsættende virkning, således at straffuldbyrnelsen udsættes.

Tilladelse til at udstå straffen på bopælen under intensiv overvågning og kontrol kan meddeles, hvis 1) den dømtes boligforhold er af en sådan beskaffenhed, at straffuldbyrkelse på bopælen kan gennemføres under intensiv overvågning og kontrol, 2) den dømtes beskæftigelsesforhold i form af arbejde, uddannelse el. lign. er af en sådan beskaffenhed, at straffuldbyrnelsen kan gennemføres under intensiv overvågning og kontrol, 3) den dømte, når denne tidligere har udstået straf af fængsel efter bestemmelserne i dette kapitel, ikke i et tidsrum af 2 år forud for idømmelsen af den straf, som ansøgningen vedrører, er idømt højere straf end bøde, og 4) personer, der har samme bopæl som den dømte, og som er over 18 år, meddeler samtykke til, at straffen kan fuldbyrdes på den fælles bopæl, jf. § 78 b, stk. 1.

Tilladelse til strafudståelse på bopælen nægtes meddelt, hvis denne fuldbyrdesform som følge af den dømtes forhold ikke findes hensigtsmæssig, jf. § 78 b, stk. 2.

Efter straffuldbyrdeslovens § 78 b, stk. 3, foretager Kriminalforsorgen til brug for afgørelsen af, om den dømte opfylder betingelserne i stk. 1, nr. 1-4, en nærmere undersøgelse af den dømtes personlige forhold, herunder om vedkommendes boligforhold, beskæftigelsesforhold samt fysiske og psykiske tilstand. Hvis Kriminalforsorgen finder det fornødent, kan denne i forbindelse med undersøgelsens foretagelse bestemme, at den dømte skal aflægge udåndingsprøver og urinprøver.

Efter straffuldbyrdeslovens § 78 c, stk. 1, meddeles tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol på vilkår af, at den dømte i fuldbyrdesperioden bl.a. ikke begår strafbart forhold, ikke indtager alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, ikke helt eller delvis udebliver fra sit arbejde, uddannelse el.lign., samt undergiver sig Kriminalforsorgens tilsyn og kontrol, herunder elektronisk kontrol mv., og overholder de forskrifter, som Kriminalforsorgen fastsætter til gennemførelsen af tilsynet.

Der kan endvidere fastsættes andre vilkår, der findes hensigtsmæssige, herunder vilkår om, at den dømte i fuldbyrdesperioden underkaster sig en struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling, jf. § 78 c, stk. 2.

Der er ved bekendtgørelse nr. 31 af 22. januar 2009 om fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (bekendtgørelse om strafudståelse på bopælen) fastsat nærmere regler om ordningen med strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol.. 5.3.2. Lovforslagets udformning

5.3.2.1. Rigspolitiet har over for Justitsministeriet oplyst, at der den 25. marts 2009 var 44 personer, der efter politiets opfattelse har tilknytning til rockergrupper eller bander mv., som havde modtaget en endelig dom, men endnu ikke var indsat i enten arresthus eller et fængsel. Rigspolitiet har oplyst, at der er tale om et øjebliksbillede af en konstant varierende gruppe, hvis antal og sammensætning ændrer sig fra dag til dag, og hvis antal alt andet lige vil stige, jo flere personer der bliver idømt ubetingede fængselsstraffe.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at en betydelig del af de pågældende personer afventer direktoratets stillingtagen til en ansøgning om tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (elektronisk fodlænke).

5.3.2.2. Tilladelse til at udstå straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol forudsætter efter de gældende regler, at der på baggrund af den dømtes ansøgning gennemføres en særlig visitationsprocedure, og der skal i tilknytning hertil bl.a. udarbejdes en egnetheds-vurdering af den dømte. Der er således en nødvendig sagsbehandlings-tid, før denne afsoningsform i givet fald kan iværksættes, og der går en vis tid, inden der kan tages stilling til en ansøgning om tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol. Er en ansøgning om tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol indgivet inden nærmere fastsatte frister, følger det af de gældende regler, at ansøgningen skal tillægges opsættende virkning.

Efter regeringens opfattelse bør reglerne på området sikre, at der tages hensyn til, at der i nogle tilfælde er et væsentligt politimæssigt behov for, at den pågældende påbegynder afsoning af en idømt fængselsstraf uden at afvente den tidskrævende behandling af en ansøgning om tilladelse til afsoning på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, og uden at afvente behandlingen af en ansøgning om udsættelse af straffuldbyrdelsen eller om benådning.

Regeringen foreslår på denne baggrund en ændring af straffuldbyrdesloven, således at der ikke er pligt til at tillægge en ansøgning om udsættelse af straffuldbyrdelsen eller benådning opsættende virkning for fuldbyrdelsen af den idømte frihedsstraf, hvis hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte påbegynder afsoning uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning (lovforslagets § 5, nr. 2). En ansøgning om udsættelse af straffuldbyrdelsen eller benådning vil fortsat kunne tillægges opsættende virkning, hvis det konkret skønnes absolut påkrævet under hensyntagen til de nærmere omstændigheder i sagen.

Der foreslås det samme i forhold til en ansøgning om tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, hvis politidirektøren har underrettet Kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte

påbegynder afsoning uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning (lovforslagets § 5, nr. 3).

En sådan underretning vil normalt blive givet samtidig med, at politidirektøren giver fuldbyrdesordre, jf. retsplejelovens § 997, stk. 1 (som ikke foreslås ændret).

Med udtrykket »politiets forebyggende virksomhed« sigtes til politiets virke for at forebygge strafbare forhold, forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed, jf. politilovens § 2, nr. 1 (som ikke foreslås ændret). Politidirektøren kan ved sin vurdering af, hvad hensynet til den forebyggende virksomhed kræver, dels lægge vægt på politiets vurdering af den dømtes recidivrisiko i sammenhæng med arten af den begåede kriminalitet, dels lægge vægt på, om den dømte på grundlag af politiets foreliggende oplysninger må antages at have en sådan tilknytning til en gruppe af personer, der udviser et adfærdsmønster præget af omfattende kriminalitet af voldelig karakter, at der er et væsentligt politimæssigt behov for, at den pågældende påbegynder afsoning af den idømte fængselsstraf uden at afvente behandlingen af en ansøgning om tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol eller behandlingen af en ansøgning om udsættelse af straffuldbyrdelsen eller benådning.

Det forudsættes, at politiet giver en sådan underretning til Kriminalforsorgen baseret på foreliggende oplysninger og kun, når der skønnes at være et klart politimæssigt behov. Det kan således ikke forventes, at politiet i samtlige sager, hvor nogen idømmes en ubetinget fængselsstraf, vil tage særlige skridt med henblik på at efterforske ethvert muligt tilhørsforhold til f.eks. en rockergruppe eller en bande mv.

Konsekvensen af, at en ansøgning om strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol ikke tillægges opsættende virkning, vil i praksis normalt være, at afsoningen vil være påbegyndt, inden der kan tages stilling til ansøgningen, jf. neden for om etablering af en særlig hasteprocedure. Der vil herefter ikke være mulighed for at iværksætte denne afsoningsform, idet den ikke kan benyttes alene for en del af straffen. Kriminalforsorgen vil derfor i givet fald ikke behandle en ansøgning om strafudståelse på bopælen, hvis Kriminalforsorgen skønner, at ansøgningen ikke vil kunne færdigbehandles, før afsoningen er påbegyndt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 5, nr. 2 og 3 (forslag til straffuldbyrdeslovens § 12, stk. 1, og § 78 a, stk. 3), og bemærkningerne hertil.

5.3.2.3. Efter den gældende bestemmelse i straffuldbyrdeslovens § 78 b, stk. 2, skal tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol nægtes, hvis denne fuldbyrdesform som følge af den dømtes forhold ikke findes hensigtsmæssig. Det foreslås at lovfæste, at dette bl.a. omfatter tilfælde, hvor der er grund til at antage, at den dømte ikke vil overholde de vilkår, som gælder for fuldbyrdelse på bopælen, jf. herved lovens § 78 c (som ikke foreslås ændret) (lovforslagets § 5, nr. 4).

Det forudsættes, at Kriminalforsorgen ved vurderingen af faren for, at den dømte vil begå ny kriminalitet, ikke alene inddrager den begåede kriminalitet, den dømtes relevante tidligere forstraffe og erfaringer fra eventuelle tidligere strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, men bl.a. også kan lægge vægt på oplysninger, som politiet måtte fremkomme med angående den pågældendes tilhørsforhold til grupper af personer, der udviser et adfærdsmønster præget af omfattende kriminalitet.

Den foreslåede bestemmelse vil i forhold til dømte med formodet tilhørsforhold til grupper af personer, der udviser et adfærdsmønster præget af omfattende kriminalitet, kun have reel praktisk betydning i tilfælde, hvor politiet ikke har fundet grundlag for i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdeslovens § 78 a, stk. 3, 3. pkt. (lovforslagets § 5, nr. 3), at underrette Kriminalforsorgen om, at en

ansøgning om tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol ikke bør tillægges opsættende virkning, men hvor man i mellemtiden har fået nye oplysninger.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 5, nr. 4 (forslag til straffuldbyrdelseslovens § 78 b, stk. 2), og bemærkningerne hertil.

5.3.2.4. Efter den gældende bestemmelse i straffuldbyrdelsesloven er der ikke mulighed for at nægte udsættelse på baggrund af en vurdering af hensynet til politiets forebyggende virksomhed. Af de grunde, som er nævnt oven for under pkt. 5.3.2.2., finder regeringen, at der bør skabes mulighed herfor, og det foreslås derfor at ændre straffuldbyrdelseslovens § 10, således at udsættelse af straffuldbyrdelse bl.a. forudsætter, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed ikke taler herimod (lovforslagets § 5, nr. 1).

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 5, nr. 1 (forslag til straffuldbyrdelseslovens § 10, nr. 2), og bemærkningerne hertil.

5.4. Begrænsning i retten til aktindsigt. 5.4.1. Gældende ret

Efter forvaltningslovens § 9, stk. 1, kan den, der er part i en sag, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, forlange at blive gjort bekendt med sagens dokumenter. Begæringen skal angive den sag, hvis dokumenter den pågældende ønsker at blive gjort bekendt med.

Efter forvaltningslovens § 9, stk. 3, gælder bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 4 om partens aktindsigt ikke sager om strafferetlig forfølgning af lovovertrædelser.

I forbindelse med varetægtsfængsling samt fuldbyrdelse af fængselsstraf og forvaring gælder lovens bestemmelser om partsaktindsigt endvidere ikke sager om valg af varetægtsfængsel eller afsoningsinstitution, om overførsel til andet varetægtsfængsel eller anden afsoningsinstitution, om overførsel til anden afdeling i et varetægtsfængsel eller en afsoningsinstitution og om udelukkelse fra fællesskab, jf. forvaltningslovens § 9, stk. 4.

Efter forvaltningslovens § 15, stk. 1, nr. 3, kan retten til aktindsigt begrænses, i det omfang partens interesse i at benytte kendskab til sagens dokumenter til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for afgørende hensyn til den pågældende selv eller andre private eller offentlige interesser, herunder forebyggelse, opklaring og forfølgning af lovovertrædelser, straffuldbyrdelse og lignende samt beskyttelse af sigtede, vidner eller andre i sager om strafferetlig eller disciplinær forfølgning. Anvendelsen af denne undtagelsesbestemmelse beror på en konkret afvejning i hvert enkelt tilfælde af partens interesse i at få kendskab til sagens dokumenter over for de modstående hensyn, der taler for at begrænse retten til aktindsigt.

Gør de hensyn, der efter forvaltningslovens § 15, stk. 1, taler for at begrænse retten til aktindsigt, sig kun gældende for en del af et dokument, skal parten gøres bekendt med dokumentets øvrige indhold, jf. forvaltningslovens § 15, stk. 2.

Det følger af forvaltningslovens § 19, stk. 1, at kan en part i en sag ikke antages at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, må der ikke træffes afgørelse, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Det gælder dog kun, hvis oplysningerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse.

Efter forvaltningslovens § 19, stk. 2, gælder bestemmelsen i § 19, stk. 1, bl.a. ikke, hvis parten ikke har ret til aktindsigt med hensyn til de pågældende oplysninger, jf. nr. 4.

Efter forvaltningslovens § 22 skal en afgørelse, når den meddeles skriftligt, være ledsaget af en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

Begrundelsen skal efter forvaltningslovens § 24, stk. 1, indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været

bestemmende for skønsudøvelsen. Begrundelsen skal endvidere om fornødent indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen, jf. forvaltningslovens § 24, stk. 2.

Efter forvaltningslovens § 24, stk. 3, gælder § 24, stk. 1, 2. pkt. (om at begrundelsen tillige skal angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen, hvis afgørelsen beror på et administrativt skøn), og stk. 2 (om at begrundelsen om fornødent skal indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen), ikke i de sager, der er nævnt i forvaltningslovens § 9, stk. 4. Begrundelsens indhold kan i øvrigt begrænses, i det omfang partens interesse i at kunne benytte kendskab til denne til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for afgørende hensyn til den pågældende selv eller til andre private eller offentlige interesser, jf. § 15. 5.4.2. Lovforslagets udformning

I forlængelse af lovforslagets § 5 om ændring af straffuldbyrdelsesloven har Justitsministeriet overvejet, om sager om afgørelse af straffuldbyrdelse, hvori der indgår oplysninger, der er indhentet for at belyse hensynet til politiets forebyggende virksomhed, bør undtages fra partens ret til aktindsigt efter forvaltningsloven.

Justitsministeriet finder, at der alene bør ske begrænsninger i adgangen til partsaktindsigt efter forvaltningsloven, hvis der foreligger tungtvejende grunde. Der er således tale om en væsentlig partsrettighed, der skal være med til at sikre, at den person, som en forvaltningsmyndigheds afgørelse er rettet til, kan varetage sine interesser. Indskrænkning i retten til partsaktindsigt bør derfor kun komme på tale, når der foreligger særlige grunde.

Efter Justitsministeriets opfattelse taler en række hensyn med betydelig vægt for at begrænse retten til partsaktindsigt i sager om afgørelse om straffuldbyrdelse, for så vidt angår oplysninger, der er indhentet for at belyse hensynet til politiets forebyggende virksomhed.

Det drejer sig om behovet for at beskytte oplysninger om politiets kilder, efterforskningsmetoder, forebyggelse, opklaring og forfølgning af lovovertrædelser mv.

Baggrunden for, at de omhandlede oplysninger indgår i Kriminalforsorgens sager vedrørende afgørelse om straffuldbyrdelse, er, at det vil være Kriminalforsorgen, der i de pågældende sager skal tage højde for det væsentlige politimæssige behov, der i nogle tilfælde er, for, at den dømte f.eks. begynder afsoning af en idømt fængselsstraf uden at afvente den tidskrævende behandling af en ansøgning om tilladelse til afsoning på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, og uden at afvente behandlingen af en ansøgning om udsættelse af straffuldbyrdelsen, jf. oven for pkt. 5.3.2.2.

I forbindelse med politiets vurdering af, hvad hensynet til den forebyggende virksomhed kræver, kan politidirektøren dels lægge vægt på den dømtes recidivrisiko i sammenhæng med arten af den begåede kriminalitet, dels lægge vægt på, om den dømte på grundlag af politiets foreliggende oplysninger må antages at have en sådan tilknytning til en gruppe af personer, der udviser et adfærdsmønster præget af omfattende kriminalitet af voldelig karakter, at der er et væsentligt politimæssigt behov for, at den pågældende f.eks. påbegynder afsoning af den idømte fængselsstraf uden at afvente behandlingen af en ansøgning om tilladelse til afsoning på bopælen under intensiv overvågning og kontrol eller behandlingen af en ansøgning om udsættelse af straffuldbyrdelsen eller benådning.

Politiets underretning til Kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at f.eks. en ansøgning om udsættelse ikke tillægges opsættende virkning, vil derfor kunne indeholde oplysninger om politiets kilder, efterforskningsmetoder, forebyggelse, opklaring og forfølgning af lovovertrædelser mv. Der vil endvidere f.eks. kunne indgå oplysninger fra en anden sag, der fortsat efterforskes, og som kun politiet har kendskab til. Hertil kommer,

at underretningen vil kunne indeholde oplysninger, der er indhentet gennem særlige efterforskningsmetoder. Får den dømte ret til aktindsigt i politiets underretning til Kriminalforsorgen, vil den dømte dermed kunne få oplysninger om en verserende efterforskning med deraf følgende mulighed for at kunne videregive denne oplysning eller hindre forfølgningen af sagen. Den dømte vil endvidere kunne få kendskab til oplysninger, som den pågældende vil kunne indse er indhentet gennem særlige efterforskningsmetoder, hvilket vil indebære risiko for afdækning af sådanne efterforskningsmetoder.

Retten til aktindsigt og dermed muligheden for adgang til oplysninger om politiets kilder, efterforskningsmetoder mv. vil således udgøre en væsentlig risiko dels i forhold til opklaringen af lovovertrædelser, hvor efterforskningen eller forfølgningen endnu ikke er afsluttet, dels mere generelt i forhold til politiets forebyggende virksomhed. Justitsministeriet finder således, at hensynet til beskyttelse heraf må tillægges betydelig vægt ved overvejelserne om begrænsning af den dømtes adgang til aktindsigt.

I det omfang de oplysninger, som ligger til grund for vurderingen af hensynet til politiets forebyggende virksomhed, stammer fra straffesagen mod den pågældende, taler de hensyn, der begrunder den gældende bestemmelse i forvaltningslovens § 9, stk. 3, hvorefter retten til aktindsigt ikke omfatter sager om strafferetlig forfølgning, på tilsvarende måde for at begrænse adgangen til aktindsigt i sager om afgørelser om straffuldbydelse, der indgår for at belyse hensynet til politiets forebyggende virksomhed.

Efter de gældende regler vil forvaltningslovens § 15, stk. 1, nr. 3, efter omstændighederne og efter en konkret vurdering kunne anvendes til at undtage visse af de nævnte oplysninger fra partsaktindsigt. Anvendelsen af bestemmelsen forudsætter, at den pågældende myndighed foretager en konkret afvejning af på den ene side partens interesse i at kunne benytte kendskab til sagens dokumenter til varetagelse af sit tarv og på den anden side afgørende hensyn til bl.a. offentlige interesser. Afvejningen efter lovens § 15, stk. 1, nr. 3, skal således foretages for hver enkelt oplysning for sig, og myndigheden kan ikke nægte en part aktindsigt ud fra mere generelle overvejelser om skadevirkningerne ved at give aktindsigt med hensyn til oplysninger af en bestemt karakter.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at de gældende regler ikke i tilstrækkeligt omfang vil sikre en beskyttelse af de omhandlede oplysninger, og at der er et særligt behov for i lovgivningen udtrykkeligt at fastslå, at de særlige oplysninger, som vil kunne indgå i de relevante sager, i alle tilfælde vil kunne undtages fra partsaktindsigt.

Justitsministeriet finder efter en samlet afvejning, at den eksisterende bestemmelse i forvaltningslovens § 9, stk. 4, som i forbindelse med visse sager om straffuldbydelse afskærer retten til partsaktindsigt i forvaltningsloven, bør udvides til også at omfatte sager om straffuldbydelse for så vidt angår oplysninger i sådanne sager, der er indhentet for at belyse hensynet til politiets forebyggende virksomhed.

Justitsministeriet lægger i den forbindelse endvidere vægt på, at forslaget gennemførelse ikke vil være til hinder for, at der efter omstændighederne kan gives aktindsigt i sager af den angivne karakter, i det omfang hverken private eller offentlige interesser taler imod (»meroffentlighedsprincippet«).

Lovforslaget indebærer, at der ikke skal ske partshøring af den dømte, hvis parten ikke har ret til partsaktindsigt med hensyn til de pågældende oplysninger, jf. forvaltningslovens § 19, stk. 2, nr. 4.

Den foreslåede bestemmelse indebærer herudover, at begrundelsen for afgørelser i de pågældende sager alene skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet, jf. forvaltningslovens § 24, stk. 3. Herved sikres det, at den dømte ikke gennem begrundelsen for den pågældende afgørelse kan få kendskab til de oplysninger, som ligger til grund for sagen.

Det bemærkes i den forbindelse, at den nævnte begrænsning af begrundelsens indhold i de pågældende afgørelser ikke vil være til hinder

for, at der kan gives en nærmere begrundelse i de tilfælde, hvor der ikke foreligger modstående private eller offentlige interesser.

For så vidt angår den nærmere afgrænsning af de typer af sager om straffuldbydelsens iværksættelse, udsættelse og benådning samt fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, hvor retten til aktindsigt begrænses, jf. lovforslagets § 6, nr. 3, kan navnlig nævnes afgørelser om 1) at nægte udsættelse af straffuldbydelsen, hvis politidirektøren har underrettet Kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed taler herfor (lovforslagets § 5, nr. 1), 2) ikke at tillægge en ansøgning om udsættelse opsættende virkning, hvis politidirektøren har underrettet Kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte påbegynder straffuldbydelsen uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning (lovforslagets § 5, nr. 2), og 3) ikke at tillægge en ansøgning om strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol opsættende virkning, hvis politidirektøren har underrettet Kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte påbegynder straffuldbydelsen uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning (lovforslagets § 5, nr. 3). Opregningen af afgørelser omfattet af den foreslåede bestemmelse kan ikke anses for udtømmende.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 6, nr. 3 (forslag til ændring af forvaltningslovens § 9, stk. 4), og bemærkningerne hertil.

5.5. Øvrige administrative tiltag

5.5.1. Rigspolitiet vil tage initiativ til at sikre, at der etableres de nødvendige procedurer med henblik på at sikre, at den relevante underretning om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at gøre sig gældende, tilgår Kriminalforsorgen til brug for Kriminalforsorgens sagsbehandling samt de administrative initiativer, som Direktoratet for Kriminalforsorgen i øvrigt vil iværksætte, jf. pkt. 5.5.2.-5.5.3. nedenfor. En sådan underretning vil normalt blive givet samtidig med, at politidirektøren giver fuldbyrdelsesordre, jf. retsplejelovens § 997, stk. 1 (som ikke foreslås ændret).

5.5.2. Med henblik på at indkalde dømte med formodet tilknytning til rocker- og bandemiljøet til fuldbyrdelse af fængselsstraf så hurtigt som muligt vil Direktoratet for Kriminalforsorgen tage initiativ til, at de nuværende målsætninger for sagsbehandlingstiderne i voldssager mv. udvides til også at omfatte denne persongruppe. Direktoratet for Kriminalforsorgen vil således ændre bekendtgørelse nr. 30 af 22. januar 2009 om iværksættelse af fængselsstraf, forvaring og forvandlingsstraf for både i fængsel eller arresthus (iværksættelsesbekendtgørelsen) med henblik på, at dømte omfattes af bekendtgørelsens § 27, hvis politiet har underrettet Kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte påbegynder straffuldbydelsen inden 30 dage. Efter bekendtgørelsens § 27 skal datoen for fremmøde til afsoning for dømte på fri fod, der er dømt for en række nærmere angivne bestemmelser om vold mv., fastsættes således, at fuldbyrdelsen kan iværksættes senest 30 dage efter datoen for fuldbyrdelsesordre. Samtidig vil bekendtgørelsens bestemmelse om indkaldelse til afsoning blive ændret, så indkaldelse til afsoning kan ske med en frist på (mindst) 10 dage før datoen for fremmøde.

5.5.3. Direktoratet for Kriminalforsorgen har ved bekendtgørelse nr. 31 af 22. januar 2009 om fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (bekendtgørelse om strafudståelse på bopælen) fastsat nærmere regler om ordningen med elektronisk fodlænke. Når direktoratet har modtaget fuldbyrdelsesordre for en person, sender direktoratet et orienterende brev til den dømte, hvis den pågældende opfylder betingelserne i straffuldbydelsesloven for udståelse af straf på bopælen. I brevet orienteres den dømte bl.a. om muligheden for at ansøge om tilladelse hertil. I visse nærmere angivne tilfælde sender direktoratet dog ikke et orienteringsbrev.

Direktoratet for Kriminalforsorgen vil, hvis lovforslaget vedtages, ændre de administrative regler, således at der ikke skal sendes et orien-

teringsbrev til den dømte, hvis politiet har underrettet Kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte påbegynder straffuldbyrdsen uden at afvente behandlingen af en ansøgning om strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol.

6. Bedre efterforskningsredskaber

6.1. Varetægtsfængsling. 6.1.1. Gældende ret

6.1.1.1. Efter retsplejelovens § 762, stk. 1, kan en person varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at den pågældende har begået en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, såfremt lovovertrædelsen mindst har en strafferamme på fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover. Herudover skal der være bestemte grunde til at antage, at den pågældende vil unddrage sig retsforfølgning, på fri fod vil begå ny kriminalitet eller vil vanskeliggøre forfølgningen i sagen, navnlig ved at fjerne spor eller adware eller påvirke andre.

Efter retsplejelovens § 762, stk. 2, kan en person endvidere under visse betingelser varetægtsfængsles af hensyn til retshåndhævelsen (såkaldt retshåndhævelsesarrest). Efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, kan der således ske varetægtsfængsling, når der foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at den sigtede har begået en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, og som efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, og hensynet til retshåndhævelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed skønnes at kræve, at den pågældende ikke er på fri fod. Varetægtsfængsling efter bestemmelsen antages at forudsætte, at gerningsmanden forventes idømt en »langvarig fængselsstraf mv.«, dvs. en ubetinget fængselsstraf på i størrelsesordenen mindst 8-10 måneder.

Efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, kan der endvidere varetægtsfængsles, når der foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at den pågældende har begået en række nærmere angivne lovovertrædelser (navnlig vold mv.), såfremt lovovertrædelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage, og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.

Efter retsplejelovens § 762, stk. 3, kan varetægtsfængsling ikke anvendes, hvis lovovertrædelsen kan ventes at ville medføre straf af bøde eller fængsel i højst 30 dage, eller hvis frihedsberøvelsen vil stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af sigtedes forhold, sagens betydning og den retsfølge, som kan ventes, hvis den pågældende findes skyldig (proportionalitetsprincippet).

6.1.1.2. Som det fremgår af pkt. 3.1.1 ovenfor, er strafferammen for overtrædelse af våbenloven, herunder besiddelse af skydevåben på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder, op til 2 års fængsel, jf. våbenlovens § 10, stk. 1 og 2. Endvidere er strafferammen fængsel i indtil 4 år for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, om skydevåben på offentligt tilgængelige steder, og strafferammen er fængsel i indtil 6 år for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 2, om bl.a. våben af særdeles farlig karakter. Der er således efter de gældende regler i et vist omfang mulighed for varetægtsfængsling for våbenlovsovertrædelser omfattet af våbenlovens § 10 og straffelovens § 192 a, idet retsplejelovens § 762, stk. 1, som udgangspunkt alene kræver, at lovovertrædelsen har en strafferamme på fængsel i 1 år og 6 måneder.

Efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, er der i dag alene mulighed for retshåndhævelsesarrest i sager om besiddelse af bl.a. særligt farlige skydevåben omfattet af den gældende bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 2, om våben af særdeles farlig karakter, idet bestemmelsen som nævnt har en strafferamme på 6 års fængsel. Derimod kan retshåndhævelsesarrest efter § 762, stk. 2, nr. 1, ikke foretages i sager om mulige våbenlovsovertrædelser omfattet af våbenlovens § 10 (der har en strafferamme på 2 års fængsel) og straffelovens § 192 a, stk. 1 (der har en strafferamme på 4 års fængsel).

Der er imidlertid mulighed for efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, at foretage retshåndhævelsesarrest i sager om overtrædelse af den gældende bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1, om ulovlig besiddelse af skydevåben på offentligt tilgængelige steder. Denne mulighed blev indført i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, ved lov nr. 500 af 17. juni 2008 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, våbenloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Styrkelse af indsatsen mod ulovlige skydevåben og knive på offentligt tilgængelige steder). Det blev i forarbejderne til lovændringen, jf. Folketingstidende 2007-08, 2. samling, Tillæg A, side 5987, anført, at de hensyn, der begrunder varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen i sager om bl.a. vold og hensynsløs fareforvoldelse (straffelovens § 252), taler for, at der også i sager om besiddelse mv. af ulovlige skydevåben på offentligt tilgængelige steder bør være mulighed for retshåndhævelsesarrest navnlig på grund af risikoen for, at et medbragt skydevåben faktisk anvendes med deraf følgende særlig fare for andre menneskers liv eller helbred.

Derimod kan der ikke ske varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, i sager om overtrædelse af våbenlovgivningen, herunder besiddelse af skydevåben på bopælen og andre ikke offentligt tilgængelige steder, som i dag straffes efter våbenlovens § 10, stk. 1 og 2.. 6.1.2. Lovforslagets udformning

Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 192 a (lovforslagets § 1, nr. 6) om overtrædelser af våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder vil i givet fald indebære, at der vil gælde en strafferamme på 6 år for alle sådanne lovovertrædelser. Dermed vil der være mulighed for varetægtsfængsling på grundlag af retshåndhævelseshensyn, jf. retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1. Den konkrete straf vil imidlertid ikke i alle tilfælde, som er omfattet af den foreslåede stk. 2, være på mindst 8-10 måneder, hvilket som nævnt under pkt. 6.1.1 efter forarbejderne til retsplejeloven er en forudsætning for, at retshåndhævelsesarrest efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, kan anvendes. En lavere straf vil f.eks. normalt blive udmålt i førstegangstilfælde af besiddelse mv. af ulovlige skydevåben (f.eks. en pistol) på bopælen eller andre ikke offentligt tilgængelige steder.

Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1496/2008 om retshåndhævelsesarrest i sædelighedssager indeholder en række mere generelle overvejelser om anvendelsen af retshåndhævelsesarrest, jf. navnlig betænkningen side 41-48 og pkt. 3.1.4 i de almindelige bemærkninger til det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af retsplejeloven (retshåndhævelsesarrest i visse sædelighedssager).

Efter regeringens opfattelse taler hensyn til retshåndhævelsen for, at der i alle sager om overtrædelse af våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder efter den foreslåede bestemmelse i § 192 a, stk. 2, bør være mulighed for varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2. Det skyldes navnlig den særlige potentielle fare for andre menneskers liv eller helbred, som våbenlovsovertrædelser under særlig skærpende omstændigheder kan udgøre. F.eks. vil opbevaring af ulovlige skydevåben med ammunition, der ikke er forsvarligt låst inde, indebære en potentiel fare for, at våbnet vil blive brugt til fare for andre menneskers liv eller helbred.

Det foreslås på denne baggrund at tilføje den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 2, til opregningen i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, således at der kan ske varetægtsfængsling, hvis der foreligger en særligt bestyrket mistanke om en overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 2, der efter oplysningerne om forholdets grovhed kan ventes at ville medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage, og hensynet til retshåndhævelsen skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod.

Den foreslåede adgang til retshåndhævelsesarrest i visse sager om ulovlig våbenbesiddelse mv. vil kunne anvendes i tilfælde, hvor det ud fra de konkrete omstændigheder skønnes, at det med henblik på at fastholde en fornøden fasthed og konsekvens i retshåndhævelsen er

påkrævet at fængsle den formodede gerningsmand, selv om der ikke foreligger en endelig dom.

Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1, (lovforslagets § 1, nr. 6) om overtrædelse af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer, der begås under særlig skærpende omstændigheder ved på offentligt tilgængeligt sted at besidde, bære eller anvende skydevåben med tilhørende ammunition eller andre våben eller eksplosivstoffer, når våbnet eller eksplosivstofferne på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, indeholder en strafferamme på fængsel fra 1 år indtil 6 år, dvs. at der i givet fald vil gælde en minimumsstraf på fængsel i 1 år. Ved overtrædelser af denne bestemmelse vil forudsætningerne for varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, med hensyn til den forventede strafs længde således altid være opfyldt, jf. ovenfor. Der er derfor ikke behov for tillige at medtage den foreslåede § 192 a, stk. 1, i straffeloven i opregningen i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2.

Den gældende henvisning i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, til straffelovens § 192 a, stk. 1, foreslås således på den anførte baggrund ændret til § 192 a, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 1 (forslaget til retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2), og bemærkningerne hertil.

6.2. Indgreb i meddelelseshemmeligheden

6.2.1. Efter § 781, stk. 1, kan der kun foretages indgreb i meddelelseshemmeligheden, hvis 1) der er bestemte grunde til at antage, at der på den pågældende måde gives meddelelser eller foretages forsendelser til eller fra en mistænkt, 2) indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen, og 3) efterforskningen angår en lovovertrædelse, der kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, eller en overtrædelse af en række nærmere angivne straffelovsbestemmelser.

I overensstemmelse med den almindelige proportionalitetsgrundsætning må der i medfør af retsplejelovens § 782, stk. 1, ikke foretages indgreb i meddelelseshemmeligheden, hvis det efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Efter retsplejelovens § 783, stk. 1, sker indgreb i meddelelseshemmeligheden efter rettens kendelse, og der skal i retskendelser om telefonaflytning angives, hvilke telefonnumre der kan aflyttes. Ved efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13 (terrorisme mv.) kan der dog efter § 783, stk. 2, i en retskendelse om telefonaflytning mv. også anføres den person, som indgrebet angår (den mistænkte). En sådan retskendelse om aflytning »på personen« giver politiet mulighed for - inden for den periode, som retskendelsen omfatter - at iværksætte aflytning af alle de telefonnumre, der er bestemte grunde til at antage bliver benyttet af den mistænkte. Politiet behøver således ikke at indhente nye retskendelser, hvis den mistænkte f.eks. ofte skifter mobiltelefon.

6.2.2. Regeringen lægger generelt vægt på at sikre en effektiv indsats over for bl.a. banderelateret kriminalitet, herunder kriminalitet som led i bandeopgør mv., der også kan indebære en betydelig fare for udenforstående personer, og ikke mindst i den aktuelle situation navnlig i hovedstadsområdet med væbnede opgør mellem forskellige grupper med tilknytning til rocker- og bandemiljøet er det væsentligt at overveje relevante og hensigtsmæssige forbedringer af politiets arbejdsvilkår. Regeringen har på denne baggrund i denne folketingssamling fremsat et lovforslag, hvorefter adgangen til i en retskendelse om telefonaflytning mv. ud over bestemte telefonnumre også at angive den person, indgrebet angår, udvides til også at omfatte en række bestemmelser i straffeloven om alvorlig personfarlig kriminalitet, jf. lovforslag nr. L 124 om ændring af retsplejeloven (Udvidelse af adgangen til i retskendelser om telefonaflytning mv. at anføre den person, som aflytningen angår). Forslaget omfatter bl.a. straffelovens gældende § 192 a, stk. 2, om grove overtrædelser af våbenlovgivningen med våben, som på

grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade.

Rigsadvokaten har i forbindelse med høringen over lovforslag L 124 bl.a. tilkendegivet, at der er grund til at overveje en ændring af reglerne om indgreb i meddelelseshemmeligheden, således at sådanne indgreb også kan ske ved mistanke om overtrædelser af våbenlovgivningen omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1.

6.2.3. Den øvre strafferamme i de foreslåede bestemmelser i straffelovens § 192 a, stk. 1 og 2, er fængsel indtil 6 år. Der vil således være en strafferamme på fængsel indtil 6 år for alle overtrædelser af våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder i modsætning til efter den gældende § 192 a, hvor der kun har været en strafferamme på fængsel indtil 6 år for overtrædelser, der vedrører våben, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, jf. straffelovens § 192 a, stk. 2. De foreslåede bestemmelser medfører i givet fald, at der - forudsat at de øvrige betingelser i retsplejeloven er opfyldt - vil være adgang til at foretage indgreb i meddelelseshemmeligheden for alle våbenlovsovertrædelser under særlig skærpende omstændigheder, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 192 a, og således også i forhold til sager om våbenlovsovertrædelser, som er omfattet af den gældende § 192 a, stk. 1, hvor strafferammen i dag er fængsel indtil 4 år. Det skyldes, at det følger af retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 3 (som ikke foreslås ændret), at indgreb i meddelelseshemmeligheden kan foretages ved lovovertrædelser, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover.

På baggrund af den seneste tids skudepisoder, der bl.a. har medført, at udenforstående personer uden nogen tilknytning til rocker- og bandemiljøet er blevet truet med skydevåben, er kommet alvorligt til skade, eller er blevet dræbt, finder regeringen endvidere, at der i alle sager om overtrædelse af våbenlovgivningen under særlig skærpende omstændigheder bør være adgang til at afsige retskendelser om aflytning »på personen«. Regeringen vil derfor fremsætte et ændringsforslag til L 124, hvorefter den foreslåede henvisning i retsplejelovens § 783, stk. 2, 1.pkt., til straffelovens § 192 a, stk. 2, ændres til en henvisning til straffelovens § 192 a. Denne ændring vil indebære, at de foreslåede bestemmelser i straffelovens § 192 a, stk. 1 og 2, vil være omfattet af adgangen til at afsige retskendelser om aflytning »på personen«.

7. Zoneforbud

7.1. Der er i den seneste tid set flere eksempler på, at såkaldte bandevagter standser beboere og tilfældige forbipasserende på Nørrebro i København og udspørger eller visiterer dem. Det er politiets opfattelse, at de kriminelle grupper med sådanne selvbestaltede vagtværn forsøger at sætte sig på de områder, som de opfatter som deres »territorium«. Den blotte tilstedeværelse af sådanne bandevagter spreder utryghed i lokalområdet og kan give borgerne en oplevelse af ikke at kunne færdes frit i de berørte områder.

Med henblik på at sikre politiet et effektivt redskab til at forhindre disse såkaldte bandevagter i at skabe frygt og chikanere folk på gaden vil Justitsministeriet derfor ved en ændring af ordensbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 511 af 20. juni 2005) skabe adgang for politiet til at meddele såkaldte zoneforbud, hvorved personer forbydes at færdes frem og tilbage eller tage ophold i et bestemt område med en radius på 500 meter. Formålet med sådanne zoneforbud vil være at fjerne bandevagterne hurtigt og effektivt fra gadebilledet.

Efter § 6, stk. 2, i ordensbekendtgørelsen kan politiet i dag - når en person flere gange har overtrådt bekendtgørelsens § 3 om visse former for forstyrrelse af den offentlige orden - meddele personen forbud mod at færdes frem og tilbage eller tage ophold inden for en afstand af 100 meter fra det sted, hvor den seneste overtrædelse er begået.

Da forbud efter ordensbekendtgørelsens § 6, stk. 2, dels forudsætter et vist forudgående forløb med flere overtrædelser af bekendtgørelsens § 3, dels omfatter et mindre geografisk område (en radius på 100 meter), er denne bestemmelse imidlertid ikke et tilstrækkeligt redskab for po-

litiet til effektivt at gribe ind på stedet bl.a. over for såkaldte bandevagter.

Ud fra præventive hensyn er der behov for, at politiet kan meddele et forbud mod at færdes frem og tilbage eller tage ophold i et bestemt område allerede første gang, der udvises en særligt utryghedsskabende adfærd. Der er endvidere behov for i denne situation at kunne meddele forbud med en større geografisk udstrækning end med en radius på 100 meter.

Justitsministeren vil derfor i medfør af den gældende politilovs § 23, stk. 1 og 2, indsætte en ny bestemmelse i ordensbekendtgørelsen, hvorefter politiet får adgang til at udstede zoneforbud med en radius på 500 meter til personer, der udviser en særligt utryghedsskabende adfærd.

Det vil være en betingelse for, at politiet kan meddele et zoneforbud, at der foreligger særlige omstændigheder. Ved den konkrete vurdering af, om en person har udvist en særligt utryghedsskabende adfærd, forudsættes den generelle situation i området således inddraget - herunder navnlig om adfærden formodes at have tilknytning til et verserende opgør mellem kriminelle grupper eller til en aktuel kriminalitetsbølge i området.

Med en særligt utryghedsskabende adfærd tænkes navnlig på såkaldte bandevagter, der ved deres tilstedeværelse og adfærd optræder intimiderende over for beboere og forbipasserende - f.eks. ved at tage opstilling iført skudsikre veste og medbringende metalscannere eller ved at udspørge, kontrollere og visitere andre personer, der færdes i området. Bestemmelsen vil imidlertid også kunne anvendes i andre særlige tilfælde, hvor enkeltpersoner eller grupper udviser en særligt utryghedsskabende adfærd i et lokalområde. Det bemærkes, at såfremt en bandevagt insisterer på at visitere en person, vil det i sig selv efter omstændighederne bl.a. kunne være strafbart efter straffelovens § 260 om ulovlig tvang.

Et zoneforbud vil indebære et forbud mod at færdes frem og tilbage eller tage ophold i et bestemt område med en radius på 500 meter fra det sted, hvor den særligt utryghedsskabende adfærd, der har givet anledning til forbuddet, har fundet sted. Forbuddet vil omfatte veje eller andre steder, hvortil der er almindelig adgang, jf. ordensbekendtgørelsens § 2. Et zoneforbud vil skulle have så kort tidsmæssig udstrækning som muligt og maksimalt 3 måneder. Et zoneforbud vil dog kunne forlænges i op til 3 måneder ad gangen, hvis der er grundlag for at tro, at den pågældende ellers vil gentage den særligt utryghedsskabende adfærd.

Hvis en person bor eller arbejder inden for det område, som er omfattet af zoneforbuddet, vil den pågældende naturligvis kunne bevæge sig frit til og fra sin bopæl eller arbejdsplads og ud i sit lokalområde, men vil ikke ellers kunne opholde sig i området.

7.2. Politiets behandling af sager om zoneforbud vil være omfattet af forvaltningslovens regler om partshøring, begrundelse, klagevejledning mv.

Ligesom det er tilfældet ved forbud efter restaurationslovens § 31, stk. 2, vil politiet kunne meddele zoneforbud mundtligt på stedet allerede i forbindelse med første konstatering af en særligt utryghedsskabende adfærd, således at zoneforbuddet skal iagttages straks. Der vil i givet fald skulle foretages mundtlig partshøring umiddelbart inden, forbuddet bliver meddelt.

Politiets afgørelse om at meddele et zoneforbud vil kunne påklages til Rigs politiet, jf. retsplejelovens § 109, stk. 1. Rigs politiets afgørelse vil ikke kunne påklages til Justitsministeriet, jf. retsplejelovens § 109, stk. 2. Desuden vil et forbud kunne indbringes for domstolene efter grundlovens § 63. Hverken klage til Rigs politiet eller indbringelse for domstolene vil have opsættende virkning.

Der vil i forbindelse med ændringen af ordensbekendtgørelsen blive udsendt en vejledning til politikredsene om behandlingen af sager om meddelelse af zoneforbud.

7.3. Efter den gældende bemyndigelsesbestemmelse i politilovens § 23, stk. 3, kan justitsministeren alene fastsætte regler om, at overtrædelse af regler i ordensbekendtgørelsen straffes med bøde. Efter Justitsministeriets opfattelse bør der imidlertid være mulighed for, at overtrædelse i visse tilfælde også kan straffes med fængsel. Det foreslås derfor i lovforslagets § 2, at bemyndigelsen i politilovens § 23, stk. 3, udvides, således at det i regler udstedt i medfør af politilovens § 23, stk. 1 og 2, kan fastsættes, at overtrædelse af reglerne eller overtrædelse eller manglende efterkommelse af påbud eller forbud udstedt i medfør af sådanne regler straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Hvis den foreslåede ændring af § 23, stk. 3, vedtages, vil Justitsministeriet fastsætte regler i ordensbekendtgørelsen om, at overtrædelse af et zoneforbud kan straffes med fængsel indtil 6 måneder.

Det vil være forudsat, at overtrædelse af et zoneforbud i førstegangstilfælde normalt straffes med 7 dages ubetinget fængsel.

Fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige sagens omstændigheder, og de angivne strafpositioner vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 4, nr. 1 (forslag til lov om politiets virksomhed § 23, stk. 3), og bemærkningerne hertil.

8. Andre initiativer, der udmønter regeringens bandepakke

Foruden det foreliggende lovforslag og ændringen i ordensbekendtgørelsen om zoneforbud, jf. pkt. 7 ovenfor, er eller vil følgende tiltag blive iværksat som led i en styrket indsats for at bekæmpe rocker- og banderelaterede opgør:

8.1. Rigs politiet har siden efteråret 2008 sat ekstra ressourcer ind på at være synligt til stede i de områder, der er berørt af rocker- og bandepøget. Regeringen har herudover afsat midler til, at der kommer endnu mere synligt politi i de pågældende områder.

8.2. Efter retsplejelovens § 997, stk. 1, drager politidirektøren omsorg for straffedommens fuldbyrdelse såvel i henseende til straf som i henseende til dommens øvrige bestemmelser, herunder erstating til den skadelidte, hvis denne begærer det. Det følger af retsplejelovens § 999, stk. 1, at en straffedom ikke kan fuldbyrdes, før fristen for anke efter lovens almindelige regel er udløbet, eller ankeafkald er meddelt.

Med henblik på bl.a. at sikre, at den samlede politimæssige indsats mod personer med tilknytning til rocker- og bandemiljøet tilrettelægges på en sådan måde, at retshåndhævelsen gennemføres effektivt, hurtigt og konsekvent, har Rigs politiet udsendt en rundskrivelse om behandlingen af sager mod personer med tilknytning til rocker- og bandemiljøet til samtlige politikredse. Af rundskrivelsen fremgår bl.a., at såfremt der gennemføres straffesager mod personer med tilknytning til rocker- og bandemiljøet, skal sagerne også efter endelig dom mv. fremmes straks, således at afsoning mv. vil kunne iværksættes hurtigst muligt. Desuden fremgår det af rundskrivelsen, at hvis politikredsene fra Direktoratet for Kriminalforsorgen modtager underretning om, at en person med tilknytning til rocker- og bandemiljøet er udeblevet fra afsoning, skal politikredsene ligeledes straks iværksætte tiltag med henblik på at finde den pågældende, således at afsoning kan iværksættes. Målet er således at sikre, at politiet i de pågældende sager så hurtigt som muligt udsteder fuldbyrdelsesordre, jf. retsplejelovens § 997, stk. 1, med henblik på, at Kriminalforsorgen snarest muligt kan iværksætte fuldbyrdelsen af en fængselsstraf, jf. straff fuldbyrdelseslovens § 8, stk. 1.

8.3. Som led i en styrket kriminalpræventiv indsats oprettes der særlige banderåd i de berørte lokalområder. De lokale banderåd skal være fora, hvor alle relevante aktører løbende drøfter de konkrete problemer og forslag til forebyggende og tryghedsskabende tiltag.

Som supplement til det eksisterende tværgående kriminalpræventive arbejde i navnlig lokalrådet og SSP-samarbejdet skal banderådet således medvirke til yderligere at målrette og udvikle indsatsen for at bryde

»fødekæden« til banderne. Banderådets primære fokus skal derfor være på de helt unge potentielle bandemedlemmer - den såkaldte »lillebrorgruppe«.

Det er hensigten, at banderådet skal medvirke til gensidigt at inddrage og delagtiggøre de lokale aktører - offentlige som private - i den fælles opgave og det fælles ansvar for at dæmme op for rekrutteringen til banderne. Banderådet skal derfor sammensættes så bredt som muligt. Ud over politiet, de sociale myndigheder og skolerne vil en bred vifte af lokale foreninger, netværksgrupper mv. således blive opfordret til at deltage. Afhængigt af de lokale forhold vil der f.eks. kunne deltage repræsentanter fra beboerforeninger, daginstitutioner, idrætsforeninger, fritids- og ungdomsklubber, indvandrerforeninger, fædregrupper, Natteravnene, forretnings- og erhvervslivet mv.

Politidirektørerne vil tage initiativ til, at der hurtigst muligt etableres banderåd i de særligt berørte lokalområder.

8.4. Det er politiets erfaring, at det kan være vanskeligt at få vidner til bande- og rockerkriminalitet og personer med kendskab til bande- og rockermiljøet til at komme med oplysninger til brug for politiets opklaringsarbejde, selv ved meget alvorlige forbrydelser som drab og drabsforsøg. Dette er baggrunden for, at Københavns Politi har oprettet en *særlig hotline*, hvor der - eventuelt anonymt - kan indgives tips til politiet.

Som et yderligere initiativ for at forbedre politiets mulighed for at få kendskab til oplysninger, der kan føre til udpegningsmænd, skal politiet kunne *udlove markant større dusører* end hidtil.

Politiets adgang til at udbetale dusører både til ansatte i politiet og til private personer er reguleret i Rigspolitechefens kundgørelse II nr. 34 af 14. juni 1995. Til private personer kan der af statskassen i dag udbetales dusører på indtil 1.000 kr. som påskønnelse for resolut og modig handling eller for bistand til opklaring af forbrydelser. I helt ekstraordinære situationer kan der dog med Justitsministeriets godkendelse udbetales større dusører.

Justitsministeriet vil tidobles den almindelige beløbsgrænse for politiets dusører til 10.000 kr. for bl.a. bistand til opklaring af forbrydelser. Markant større dusører end hidtil skal skabe et større incitament for borgerne til at hjælpe politiet med tips, der ofte kan være af afgørende betydning for opklaringen af de former for voldelige konfrontationer, som er set i forbindelse med bande- og rockerkonflikten. Der vil fortsat være mulighed for med Justitsministeriets godkendelse at udbetale større dusører i helt ekstraordinære situationer.

8.5. Politi og SKAT har som led i bandepakken intensiveret brugen af den såkaldte *»Al Capone-model«* til at gå målrettet efter bande- og rockermedlemmernes penge, som ikke er lovligt erhvervede. Dette sker ved at gennemgå alle rocker- og bandemedlemmers økonomi med henblik på at undersøge, om der er grundlag for at starte en sag for overtrædelse af afgifts- og skattelovgivningen eller for f.eks. socialt bedrageri. Som led i intensiveringen tages der tillige nye mere grundige analysemetoder i brug over for de bande- og rockermembers, der udtages til særlig kontrol. Der sættes således ekstra fokus på, om der er skjult penge, f.eks. via familie- eller selskabskonstruktioner.

Herudover har SKAT sat et særligt projekt i værk, der midlertidigt skal styrke indsatsen mod våbensmugling. Der er således sat 50 mand af til projektet, der indebærer, at SKAT øger grænsekontrollen af biler, tog, færger og busser. Derudover vil SKAT sammen med politiet gennemføre en række aktioner inde i landet på blandt andet motorveje og i områder, hvor der erfaringsmæssigt er mange udenlandsk indregistrerede biler.

Projektet vil indgå i det allerede etablerede, tætte samarbejde med politiet, således at der sikres maksimal anvendelse af allerede iværksatte projekter mv. på dette felt. SKAT vil en måned efter projektets etablering evaluere den omhandlede særlige indsats vedrørende kontrol af

våbensmugling, og resultatet heraf vil indgå i en vurdering af den fremtidige indsats på området.

8.6. Endvidere vil bandemedlemmer, som udgør en særlig risiko i Kriminalforsorgens institutioner, *blive anbragt i særligt sikrede fængsels- og arrestafdelinger* i bl.a. Statsfængslet Østjylland, Politigårdens Fængsel og Nyborgs Statsfængsel.

Der indføres et underretningssystem, som bl.a. skal anvendes til at indsamle og strukturere oplysninger om bandemedlemmer i fængslerne, så indbyrdes relationer og bandekonstruktioner kan afdækkes.

8.7. I aftalerne med Dansk Folkeparti om finansloven for 2008 og 2009 er der afsat en pulje på i alt 12,5 mio. kr. til politiets opsætning af tv-overvågningsudstyr ved offentligt tilgængelige pladser mv. i kriminalitetsforebyggende øjemed. Det overvejes, hvordan tv-overvågning på offentlige pladser mv. i højere grad kan anvendes til at modvirke bandekriminalitet og øge trygheden for borgerne.

8.8. Regeringen og Dansk Folkeparti aftalte i forbindelse med finansloven for 2007 at øge sikkerheden i retsbygningerne ved øget anvendelse af detektorkarme i byretter og landsretter, etablering af vidneventerum mv. i landsretterne samt ansættelse af retsbetjente. Der er endvidere i forbindelse med domstolsreformen afsat midler til at etablere vidneventerum i byretterne. Justitsministeriet vil nu sammen med domstolene og anklagemyndigheden overveje, *hvilke yderligere mere generelle sikkerhedsforanstaltninger* der er behov for.

Endvidere vil Justitsministeriet sammen med domstolene, anklagemyndigheden og politiet overveje, *hvilke yderligere særlige sikkerhedsmæssige foranstaltninger* der er behov for ved gennemførelsen af straffesager om forbrydelser, der udspringer af bandeopgør. Det vil navnlig dreje sig om effektivt at sikre, at vidner, der opfylder betingelserne i retsplejeloven for at kunne afgive forklaring anonymt, kan føle sig helt sikre på reelt at forblive anonyme i forbindelse med, at den pågældende afgiver forklaring for retten.

8.9. Regeringen har endvidere fremsat lovforslag nr. L 174 af 25. marts 2009 om ændring af udlændingeloven (Skærpelse af udvisningsreglerne og reglerne om indrejseforbud, udelukkelse m.v. af udlændinge opført på FN's og EU's sanktionslister), hvori det foreslås, at der skal være en *særlig udvidet adgang til at udvise udlændinge, der er dømt for overtrædelse af regler i lovgivningen om våben og eksplosivstoffer*.

Efter lovforslaget vil udgangspunktet være, at der skal ske udvisning af udlændinge, der idømmes ubetinget frihedsstraf for overtrædelse af straffelovens § 192 a og regler i våbenlovgivningen om besiddelse, anvendelse mv. af skydevåben, knive og andre ulovlige våben, både på offentligt tilgængelige steder og steder, der ikke er offentligt tilgængelige. Det gælder uanset frihedsstraffens længde og opholdets varighed. Den konkrete vurdering af, om der i de enkelte tilfælde skal ske udvisning, vil skulle foretages af domstolene, herunder vurderingen af om udvisningen er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, jf. bl.a. artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

9. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Med lovforslaget skærpes straffen for ulovligt på offentligt tilgængeligt sted at besidde skydevåben med tilhørende ammunition eller andre våben eller eksplosivstoffer, når våbnet eller eksplosivstofferne på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade og for anden ulovlig besiddelse af skydevåben. Endvidere skærpes straffen for visse alvorlige forbrydelser, når den pågældende forbrydelse begås med baggrund i et bandeopgør.

Strafskærpelserne forventes at medføre en forøgelse af strafmassen, når de er slået fuldt igennem. Med den nuværende belægssituation i kriminalforsorgen skønnes forøgelsen at kunne rummes inden for den eksisterende kapacitet. Kriminalforsorgen følger løbende belægssudviklingen, jf. herved også Aftale mellem regeringen, Dansk Folkeparti og

Ny Alliance om flerårssaftale for kriminalforsorgen 2008-2011 af 28. februar 2008.

Lovforslaget forventes i øvrigt ikke at have administrative eller økonomiske konsekvenser af betydning for det offentlige.

10. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

11. De administrative konsekvenser for borgere

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

12. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

13. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

14. Hørte myndigheder mv.

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Foreningen af Fængselsinspektører og Vicefængselsinspektører, Kriminalforsorgsforeningen, Dansk Fængselsforbund, HK-Landsklubben for Kriminalforsorgen, Landsklubben af socialrådgivere ansat i Kriminalforsorgen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Det Kriminalpræventive Råd, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet i Danmark, Danske Regioner, Kommunernes Landsforening, Advokatrådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Institut for Menneskerettigheder, Retssikkerhedsfonden, Dansk Retspolitisk Forening, Amnesty International og Danske Advokater.

15. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Strafskærpelserne forventes at medføre en forøgelse af strafmassen, når de er slået fuldt igennem. Med den nuværende belægssituation i Kriminalforsorgen skønnes forøgelsen at kunne rummes inden for den eksisterende kapacitet. Kriminalforsorgen følger løbende belægsudviklingen.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen af betydning
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen	Ingen

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

I bilag 1 til lovforslaget er de foreslåede bestemmelser sammenholdt med de nugældende regler.

Til § 1. (Straffeloven)

Til nr. 1 (§ 57, nr. 9)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af den nye lov om social service, der trådte i kraft den 1. januar 2007 (lov nr. 573 af 24. juni 2005, jf. nu lovebekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008).

Til nr. 2 (§ 81 a)

Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 81 a, fastsætter i *stk. 1*, at den straf, der er foreskrevet i straffelovens §§ 119, 123 og 245, § 245, jf. § 247, § 246, jf. § 245, § 246, jf. § 245, jf. § 247, og § 252, *stk. 1*, kan forhøjes indtil det dobbelte, hvis lovovertrædelsen har baggrund i et gensidigt opgør, som foregår mellem grupper af personer, og hvor der som led i opgøret flere gange enten er anvendt skydevåben, eller anvendt våben eller eksplosivstoffer, der på grund af deres særdeles farlige karakter er egnede til at forvolde betydelig skade, eller begået brandstiftelse efter straffelovens § 180.

I bestemmelsens *stk. 2* fastsættes det, at det ved fastsættelse af straffen for overtrædelse af straffelovens § 180, § 183, *stk. 2*, § 237 i almindelighed skal indgå som en særdeles skærpende omstændighed,

hvis lovovertrædelsen har baggrund i et gensidigt opgør af den nævnte karakter.

Det er en betingelse for at anvende bestemmelsen i straffelovens § 81 a, at der foreligger et »opgør«. Herved sigtes der til en konflikt mellem to (rivaliserende) parter af en betydelig intensitet, som gennem en vis periode giver sig udslag i angreb. Enkeltstående voldelige angreb eller lignende uden indbyrdes sammenhæng vil således ikke være tilstrækkeligt til at udgøre et opgør omfattet af bestemmelsen.

Det er uden betydning for vurderingen af, om et opgør er omfattet af den foreslåede bestemmelse, hvad der er årsagen til konflikten, og hvad konflikten drejer sig om.

Dernæst er det en betingelse, at opgøret mellem de pågældende grupper af personer er »gensidigt«. Bestemmelsen vil således ikke finde anvendelse, hvis der er tale om, at én gruppe forfølger en anden gruppe ved (flere gange) at angribe den anden gruppe, der ikke går til modangreb med brug af strafbare midler.

Endvidere er det en betingelse, at det pågældende opgør finder sted mellem »grupper af personer«, det vil sige mere end én person på hver side i konflikten.

Som »grupper« anses ikke kun formaliserede grupper med en fast struktur og rollefordeling medlemmerne imellem, et fast tilholdssted og med fast navn eller lignende. Bestemmelsen omfatter også mere løse grupperinger, hvis gruppen dog virker med et fælles sigte eller mål og/eller har et fast reaktionsmønster i bestemte situationer, f.eks.